

जोरायल राजपत्र

जोरायल गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड २ संख्या ३ मिति २०७९ पौष २९

भाग १

जोरायल गाउँपालिकाको सूचना

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२
उपदफा (३) बमोजिम सर्वसाधारण जनताको
जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छः

“न्यायिक समिति (कार्यविधि) ऐन, २०७५”

प्रस्तावना: नेपालको संविधानको धारा २१७ तथा स्थानीय
सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४६ बमोजिमको
न्यायिक समिति र उक्त समितिको अधिकार क्षेत्र
अन्तर्गतका उजुरीको कारवाही र किनारा गर्दा अपनाउनुपर्ने
कार्यविधि तय गरी स्पष्टता, एकरूपता एवं पारदर्शिता कायम

खण्ड २) संख्या ३ जोरायल राजपत्र, भाग १ मिति २०७५।०१।१०

गरी कानूनको शासन तथा न्याय प्रतिको जनविश्वास कायम राखी रहनको लागि प्रचलनमा रहेको संघीय कानूनमा भए देखि बाहेक थप कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१) बमोजिम जोरायल गाउँपालिकाको गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “जोरायल गाउँपालिका न्यायिक समिति (कार्यविधि सम्बन्धी) ऐन, २०७६” रहेको छ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा;

(क) “उजुरी” भन्नाले समिति समक्ष परेको उजुरीबाट शुरु भएको प्रचलित कानून बमोजिम समितिले कारवाही र किनारा गर्ने उजुरी सम्झनुपर्छ।

(ख) “खाम्ने” भन्नाले तोकिएको सम्पत्तिको मूल्यांकन गरिदा भ्याउने हदलाई सम्झनु पर्दछ।

- (ग) “चलन चलाईदिने” भन्नाले निर्णय पश्चात हक अधिकार प्राप्त भएको व्यक्तिलाई कुनै वस्तु वा सम्पत्ति भोग गर्न दिने कार्यलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (घ) “जमानत” भन्नाले कुनै व्यक्ति वा सम्पत्तिलाई न्यायिक समितिले चाहेको वखतमा उपस्थित वा हाजिर गराउन लिएको जिम्मा वा उत्तरदायित्वलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (ङ) “तामेली” भन्नाले न्यायिक समितिको क्षेत्राधिकार भित्रका विवादहरूमा सम्बन्धित पक्षलाई बुझाईने म्याद, सुचना, आदेश, पूर्जी वा जानकारी पत्र रितपूर्वक बुझाउने कार्यलाई सम्झनुपर्छ ।
- (च) “तायदात” भन्नाले सम्पत्तिको विवरण वा गन्ती गरेको संख्या जनिने व्यहोरा वा सम्पत्तिको फाँटवारी वा लगतलाई सम्झनुपर्दछ ।

- (छ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिए बमोजिम सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “दरपीठ”भन्नाले न्यायिक समिति समक्ष पेश हुन आएका कुनै कागजपत्रको सम्बन्धमा रित नपुगे वा कानूनले दर्ता नहुने वा नलाग्ने भएमा त्यसको पछाडि पट्टि सोको कारण र अवस्था जनाइ अधिकारप्राप्त अधिकारीले लेखिदिने निर्देशन वा व्यहोरालाई सम्झनुपर्दछ ।
- (झ) “नामेसी”भन्नाले कुनै व्यक्तिको नाम, थर र वतन समेतको विस्तृत विवरण खुलाइएको व्यहोरालाई सम्झनुपर्दछ ।
- (ञ) “नालिश” भन्नाले कुनै विवादको विषयमा दफा ८ बमोजिम दिएको उजुरी, निवेदन वा फिराद सम्झनुपर्छ
- (ट) “निर्णय किताब” भन्नाले समितिले उजुरीमा गरेको

निर्णयको अभिलेख राख्नको लागि खडा गरेको उजुरीमा निर्णय गरेको व्यहोरा र त्यसको आधार तथा कारणको संक्षिप्त उल्लेख भएको किताब सम्झनुपर्छ ।

(ठ) “पन्चकृति मोल” भन्नाले पञ्च भलाद्गीले सम्पत्तिको स्थलगत तथा स्थानीय अवलोकन मूल्यांकन गरी विक्री वितरण हुनसक्ने उचित ठहराएर निश्चित गरेको मुल्यलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ड) “पेशी” भन्नाले न्यायिक समिति समक्ष निर्णयार्थ पेश हुने विवादहरुमा पक्षहरुलाई उपस्थित गराइ सुनुवाइ गर्ने कामलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ढ) “प्रतिवादी” भन्नाले बादीले जसका उपर उजुरी दर्ता गर्दछ सो व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ ।

(ण) “बकपत्र” भन्नाले विवाद सम्बन्धमा जानकारी भई साक्षीको रुपमा व्यक्त गरेका कुरा

लेखिने वा लेखिएको
कागजलाई सम्झनुपर्छ ।

(त) “बन्द ईजलास” भन्नाले
न्यायिक समिति अन्तर्गत
निरुपण हुने विवादहरु मध्ये
लगोप्य प्रकृतिको विवाद भएको
र सम्बद्ध पक्षहरुविच गोपनियता
कायम गर्न आवश्यक देखिएमा
सम्बद्ध पक्षहरु मात्र सहभागी
हुनेगरी प्रबन्ध गरीएको सुनुवाई
कक्षलाई सम्झनुपर्छ ।

(थ) “बादी” भन्नाले कसै उपर
समिति समक्ष उजुरी दर्ता गर्ने
व्यक्ति वा संस्था सम्झनुपर्छ ।

(द) “मूलतवी” भन्नाले न्यायिक
समिति अन्तर्गत विचाराधीन
मुद्दा अन्य अड्डा अदालतमा
समेत विचाराधिन
भईरहेको अवस्थामा न्यायिक
समितिले निर्णय गर्दा अन्य
विचाराधिन मुद्दामा प्रभावित
हुने देखिएमा प्रभाव पार्ने मुद्दाको
फैसला नभएसम्म प्रभावित हुने

मुद्दा स्थगित

गर्ने कार्यलाई सम्झनुपर्छ ।

(ध) “लगापात” भन्नाले घरजग्गा र त्यससँग अन्तर निहित टहरा,बोट विरुवा,खुल्ला जमिन र त्यसमा रहेका सबैखाले संरचना वा चर्चेको जग्गा,छेउछाउ,सेरोफेरो र सम्पूर्ण अवयवलाई सम्झनुपर्दछ ।

(न) “सदरस्याहा” भन्नाले धरौटीमा रहेको रकमको लगत कट्टा गरी आम्दानीमा वाँध्ने कार्यलाई सम्झनुपर्छ

(प) “सभा” भन्नाले गाउँसभा सम्झनुपर्छ ।

(फ) “समिति” भन्नाले न्यायिक समिति सम्झनुपर्छ र सो शव्दले स्थानीय ऐनको दफा ४८ को उपदफा (६) बमोजिमको समितिलाई समेत जनाउनेछ ।

(ब) “साल वसाली” भन्नाले हरेक वर्षको लागि छुट्टा छुट्टै हुने गरी

प्रतिवर्षको निमित्त स्थायी रूपमा
तय गरिएको शर्त सम्झनुपर्छ ।

(भ) “स्थानीय ऐन” भन्नाले
“स्थानीय सरकार सञ्चालन
ऐन, २०७४” सम्झनुपर्छ ।

(म) "संविधान" भन्नाले नेपालको
संविधान सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद-२

समितिको अधिकार

३. उजुरीमा निर्णय सम्बन्धी काम: समितिमा दर्ता भएका उजुरी वा उजुरीको निर्णय गर्ने वा दर्ता भएको नालिश वा उजुरीको कुनै व्यहोराले लगत कट्टा गर्ने अधिकार समितिलाई मात्र हुनेछ ।
४. निर्णय सम्बन्धी बाहेक अन्य काम: (१) दफा ३ मा उल्लेख भएको वा प्रचलित कानूनले समिति वा समितिको सदस्यले नै गर्ने भन्ने व्यवस्था गरेको वा कार्यको प्रकृतिले समिति वा समितिको सदस्यले नै गर्नुपर्ने स्पष्ट भईरहेको देखि बाहेकको अन्य कार्यहरू यस ऐनमा तोकिएको कर्मचारी र त्यसरी नतोकिएकोमा समितिले निर्णय गरी तोकेको वा अधिकार प्रदान गरेको कर्मचारीले गर्नुपर्नेछ ।

(२) तोकिएको शाखा प्रमुख वा तोकिएका अन्य कर्मचारीले यस ऐन र प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको काम गर्दा समितिको संयोजक वा समितिले तोकेको सदस्यको प्रत्यक्ष निर्देशन, रेखदेख र नियन्त्रणमा रही गर्नुपर्नेछ ।

५. यस ऐन बमोजिम कार्यविधि अवलम्बन गर्नुपर्ने: समितिले उजुरी वा उजुरीको कारवाही र किनारा गर्दा प्रचलित र सम्बन्धित संघीय कानूनमा स्पष्ट उल्लेख भएदेखि बाहेक यस ऐन बमोजिमको कार्यविधि अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

६. समितिले हेर्ने: समितिलाई देहाय बमोजिमको उजुरीहरूमा कारवाही र किनारा गर्ने अधिकार रहनेछ:

- (क) स्थानीय ऐनको दफा ४७ अन्तर्गतको उजुरी,
- (ख) मेलमिलाप ऐन, २०६८ अनुसार मेलमिलापको लागि गाउँपालिकामा प्रेषित उजुरी,
- (ग) संविधानको अनुसूची-८ अन्तर्गतको एकल अधिकार अन्तर्गत सभाले बनाएको कानून बमोजिम निरूपण हुने गरी सृजित उजुरी, तथा

- (घ) प्रचलित कानूनले
गाउँपालिकाले हेर्ने भनि
तोकेका उजुरीहरू

७. समितिको क्षेत्राधिकार: समितिले दफा ६
अन्तर्गतका मध्ये देहाय बमोजिमका उजुरीहरूमा
मात्र क्षेत्राधिकार ग्रहण गर्ने तथा कारवाही किनारा
गर्नेछ:

- (क) व्यक्तिको हकमा उजुरीका सबै
पक्ष गाउँपालिकाको भैगोलिक
क्षेत्राधिकार भित्र बसोबास
गरीरहेको,
(ख) प्रचलित कानून र संविधानको
भाग ११ अन्तर्गतको कुनै
अदालत वा न्यायाधीकरण वा
निकायको क्षेत्राधिकार भित्र
नरहेको,
(ग) गाउँपालिकाको क्षेत्राधिकार
भित्र परेका कुनै अदालत वा
निकायबाट मेलमिलाप वा
मिलापत्रको लागि प्रेषित
गरीएको,
(घ) अचल सम्पत्ति समावेश रहेको
विषयमा सो अचल सम्पत्ति

गाउँपालिकाको भैगोलिक
क्षेत्राधिकार भित्र रहिरहेको,
तथा

(ड) कुनै घटनासँग सम्बन्धित
विषयवस्तु रहेकोमा सो घटना
गाउँपालिकाको भैगोलिक क्षेत्र
भित्र घटेको ।

परिच्छेद-३

उजुरी तथा प्रतिवाद दर्ता

८. बिवाद दर्ता गर्ने: (१) कसै उपर बिवाद दर्ता गर्दा
वा उजुरी चलाउँदा प्रचलित कानून बमोजिम
हकदैया पुगेको व्यक्तिले समितिको तोकिएको
शाखा समक्ष उजुरी दर्ता गर्नसक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उजुरी दिँदा
यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम खुलाउनुपर्ने
कुरा सबै खुलाई तथा पुर्याउनुपर्ने प्रक्रिया सबै
पुरागरी अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा दिनुपर्नेछ
।

(३) उपदफा (२) मा लेखिए देखि
बाहेकउजुरीमा देहाय बमोजिमको व्यहोरा समेत
खुलाउनुपर्नेछ:

- (क) बादीको नाम, थर, वतन र निजको बाबू र आमा, तथा थाहा भएसम्म बाजे र बज्यैको नाम;
- (ख) प्रतिबादीको नाम, थर र थाहा भएसम्म निजको बाबु र आमाको नाम, थर र स्थान पत्ता लाग्नेगरी स्पष्ट खुलेको वतन;
- (ग) गाउँपालिकाको नाम सहित समितिको नाम;
- (घ) उजुरी गर्नुपरेको व्यहोरा र सम्पूर्ण विवरण;
- (ङ) गाउँपालिकाले तोके अनुसारको दस्तुर बुझाएको रसिद वा निस्सा;
- (च) समितिको क्षेत्राधिकार भित्रको उजुरी रहेको व्यहोरा र सम्बन्धित कानून;
- (छ) बादीले दावी गरेको विषय र सोसँग सम्बन्धीत प्रमाणहरू;
- (ज) हदम्याद लाग्ने भएमा हदम्याद रहेको तथा हकदैया पुगेको सम्बन्धी व्यहोरा;

(झ) कुनै सम्पत्तिसँग सम्बन्धित विषय भएकोमा सो सम्पत्ति चल भए रहेको स्थान, अवस्था तथा अचल भए चारकिल्ला सहितको सबै विवरण ।

(४) प्रचलित कानूनमा कुनै विशेष प्रक्रिया वा ढाँचा वा अन्य केहि उल्लेख भएको रहेछ भने सो सन्दर्भमा आवश्यक विवरण समेत खुलेको हुनुपर्नेछ ।

(५) कुनै किसिमको क्षतिपूर्ति भराउनुपर्ने अथवा बण्डा लगाउनुपर्ने अवस्थाको उजुरीको हकमा त्यस्तो क्षतिपूर्ति वा बण्डा वा चलनको लागि सम्बन्धित अचल सम्पत्तिको विवरण खुलेको हुनुपर्नेछ ।

९. बिवाद दर्ता गरी निस्सा दिने: (१) उजुरी प्रशासकले दफा ८ बमोजिम प्राप्त उजुरी दर्ता गरी बादीलाई तारेख तोकि अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा बिवाद दर्ताको निस्सा दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तारेख दिनु पर्ने अवस्थामा तारेख तोक्दा अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा तारेख भर्पाई खडा गरी सम्बन्धित पक्षको दस्तखत गराई मिसिल सामेल राख्नुपर्छ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तारेख भर्पाईमा तोकिएको तारेख तथा उक्त मितिमा हुने कार्य समेत उल्लेख गरी सम्बन्धित पक्षलाई अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा तारेख पर्चा दिनुपर्नेछ ।

१०. उजुरी दरपीठ गर्ने: (१) उजुरी प्रशासकले दफा ८ बमोजिम पेश भएको उजुरीमा प्रक्रिया नपुगेको देखिएपुनर् गर्नुपर्ने देहायको प्रक्रिया पुरा गरी अथवा खुलाउनुपर्ने देहायको व्यहोरा खुलाइ ल्याउनु भन्ने व्यहोरा लेखि पाँच दिनको समय तोकि तथा बिवाद दर्ता गर्न नमिल्ने भए सो को कारण सहितको व्यहोरा जनाई दरपीठ गरेमाबादीलाई उजुरी फिर्ता दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रक्रिया नपुगेको भनि दरपीठ गरी फिर्ता गरेको उजुरीमा दरपीठमा उल्लेख भए बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी पाँच दिनभित्र ल्याएमा दर्ता गरिदिनुपर्छ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको दरपीठ आदेश उपर चित्त नबुझ्ने पक्षले सो आदेश भएको मितिले तिन दिन भित्र उक्त आदेशको विरुद्धमा समिति समक्ष निवेदन दिनसक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम दिएको निवेदन व्यहोरा मनासिब देखिए समितिले उपदफा

(१) बमोजिमको दरपीठ बदर गरी बिवाद दर्ता गर्न आदेश दिनसक्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम आदेश भएमा उजुरी प्रशासकले त्यस्तो बिवाद दर्ता गरी अरू प्रक्रिया पुरा गर्नुपर्नेछ ।

११. दर्ता गर्न नहुने: उजुरी प्रशासकले दफा ८ बमोजिम पेश भएको उजुरीमा देहाय बमोजिमको व्यहोरा ठिक भएनभएको जाँच गरी दर्ता गर्न नमिल्ने देखिएमा दफा १० बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी दरपीठ गर्नुपर्नेछ:

- (क) प्रचलित कानूनमा हदम्याद तोकिएकोमा हदम्याद वा म्याद भित्र उजुरी परे नपरेको;
- (ख) प्रचलित कानून बमोजिम समितिको क्षेत्राधिकार भित्रको उजुरी रहे नरहेको;
- (ग) कानून बमोजिम लाग्ने दस्तुर दाखिल भए नभएको;
- (घ) कुनै सम्पत्ति वा अधिकारसँग सम्बन्धित विषयमा विवाद निरूपण गर्नुपर्ने विषय उजुरीमा समावेश रहेकोमा त्यस्तो सम्पत्ति वा अधिकार विषयमा

उजुरी गर्न बादीको हक
स्थापित भएको प्रमाण
आवश्यक पर्नेमा सो प्रमाण रहे
नरहेको;

(ड) उक्त विषयमा उजुरी गर्ने
हकद्वारा बादीलाई रहे नरहेको;

(च) लिखतमा पुरा गर्नुपर्ने अन्य रित
पुगे नपुगेको।

१२. दोहोरो दर्ता गर्न नहुने: (१) यस ऐनमा जुनसुकै
कुरा लेखिएको भए तापनि प्रचलित कानून
बमोजिम समिति वा अन्य कुनै अदालत वा
निकायमा कुनै पक्षले उजुरी गरी समिति वा उक्त
अदालत वा निकायबाट उजुरीमा उल्लेख भएको
विषयमा प्रमाण बुझि वा नबुझि विवाद निरोपण
भईसकेको विषय रहेको छ भने सो उजुरीमा रहेका
पक्ष विपक्षको बीचमा सोहि विषयमा समितिले
उजुरी दर्ता गर्न र कारवाही गर्न हुँदैन।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता गर्न
नमिल्ने उजुरी भुलवश दर्ता भएकोमा सो व्यहोरा
जानकारी भएपछि उजुरी जुनसुकै अवस्थामा रहेको
भए पनि समितिले उजुरी खारेज गर्नुपर्नेछ।

१३. उजुरीसाथ लिखत प्रमाणको सक्कल पेश

गर्नुपर्ने: उजुरी साथ पेश गर्नु पर्ने प्रत्येक लिखत प्रमाणको सक्कल र कम्तिमा एक प्रति नक्कल उजुरी साथै पेश गर्नुपर्नेछ र उजुरी प्रशासकले त्यस्तो लिखतमा कुनै कैफियत जनाउनु पर्ने भए सो जनाइ सो प्रमाण सम्बन्धित मिसिलमा राख्नेछ ।

१४. उजुरी तथा प्रतिवाद दर्ता दस्तुरः(१) प्रचलित

कानूनमा बिवाद दर्ता दस्तुर तोकिएकोमा सोहि बमोजिम तथा दस्तुर नतोकिएकोमा पचास रूपैयाँ बुझाउनुपर्नेछ ।

(२) प्रचलित कानूनमा प्रतिवाद दर्ता दस्तुर नलाग्ने भनेकोमा बाहेक पचास रूपैयाँ प्रतिवाद दर्ता दस्तुर लाग्नेछ ।

(३) माथी उल्लेखित उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि न्यायिक समितिले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका ब्यक्तिको सन्दर्भमा निःशुल्क पनि गर्न सकिने छ ।

१५. प्रतिवाद पेश गर्नुपर्ने: (१) प्रतिवादीले दफा २०

बमोजिम म्याद वा सूचना प्राप्त भएपछि म्याद वा सूचनामा तोकिएको समयावधि भित्र उजुरी प्रशासक समक्ष आफै वा वारेस मार्फत लिखित प्रतिवाद दर्ता गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवाद पेश गर्दा प्रतिवादीले भएको प्रमाण तथा कागजातका प्रतिलिपि साथै संलग्न गरी पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) प्रतिवादीले लिखित ब्यहोरादिँदा अनुसूची-५ बमोजिमको ढाँचामा दिनुपर्नेछ ।

१६. प्रतिवाद जाँच गर्ने: (१) उजुरी प्रशासकले दफा १५ बमोजिम पेश भएको प्रतिवाद जाँच गरी कानून बमोजिमको रित पुगेको तथा म्याद भित्र पेश भएको देखिए दर्ता गरी समिति समक्ष पेश हुने गरी मिसिल सामेल गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवाद दर्ता हुने भएमा उजुरी प्रशासकले प्रतिवादीलाई बादी मिलानको तारेख तोक्नुपर्नेछ ।

१७. लिखतमा पुरागर्नुपर्ने सामान्य रित: (१) प्रचलित कानून तथा यस ऐनमा अन्यत्र लेखिए देखि बाहेक समिति समक्ष दर्ता गर्न ल्याएका उजुरी तथा प्रतिवादमा देहाय बमोजिमको रित समेत पुरा गर्नुपर्नेछ:

(क) एफोर साइज को नेपाली कागजमा बायाँ तर्फ पाँच सेन्टिमिटर, पहिलो पृष्ठमा

शीरतर्फ दश सेन्टिमिटर र
त्यसपछिको पृष्ठमा पाँच
सेन्टिमिटर छोडेको तथा प्रत्येक
पृष्ठमा बत्तिस हरफमा नबढाई
कागजको एकातर्फ मात्र
लेखिएको;

(ख) लिखत दर्ता गर्न ल्याउने प्रत्येक
व्यक्तिले लिखतको प्रत्येक
पृष्ठको शीर पुछारमा छोटकरी
दस्तखत गरी अन्तिम पृष्ठको
अन्त्यमा लेखात्मक तथा
ल्याप्चे सहिछाप गरेको;

(ग) कुनै कानून व्यवसायीले लिखत
तयार गरेको भए निजले पहिलो
पृष्ठको बायाँतर्फ निजको कानून
व्यवसायी दर्ता प्रमाणपत्र
नम्बर, नाम र कानून
व्यवसायीको किसिम खुलाई
दस्तखत गरेको; तथा

(घ) लिखतको अन्तिम प्रकरणमा
यस लिखतमा लेखिएको
व्यहोरा ठिक साँचो छ, झुट्टा
ठहरे कानून बमोजिम सहुँला
बुझाउँला भन्ने उल्लेख गरी सो

मुनि लिखत दर्ता गर्न ल्याएको
वर्ष, महिना र गते तथा वार
खुलाई लिखत दर्ता गर्न ल्याउने
व्यक्तिले दस्तखत गरेको।

तर ब्यहोरा पुर्याई पेश भएको लिखत
लिनलाई यो उपदफाले बाधा
पारेको मानिने छैन ।

(२) लिखतमा विषयहरू क्रमबद्ध रूपमा
प्रकरण प्रकरण छुट्याई संयमित र मर्यादित भाषामा
लेखिएको हुनुपर्नेछ ।

(३) लिखतमा पेटबोलिमा परेको
स्थानको पहिचान हुने स्पष्ट विवरण र व्यक्तिको
नाम, थर , ठेगाना तथा अन्य विवरण स्पष्ट खुलेको
हुनुपर्नेछ ।

(४) लिखत दर्ता गर्न ल्याउने वा
समितिमा कुनै कागज गर्न आउनेले निजको नाम,
थर र वतन खुलेको नागरिकता वा अन्य कुनै
प्रमाण पेश गर्नुपर्छ ।

१८. नक्कल पेश गर्नुपर्ने: उजुरी वा प्रतिवाद दर्ता गर्न
ल्याउनेले विपक्षीको लागि उजुरी तथा प्रतिवादको
नक्कल तथा संलग्न लिखत प्रमाणहरूको नक्कल
साथै पेश गर्नुपर्छ ।

१९. उजुरी वा प्रतिवाद संशोधन: (१) लिखत दर्ता गर्न ल्याउने पक्षले समितिमा दर्ता भइसकेको लिखतमा लेखाइ वा टाइप वा मुद्रणको सामान्य त्रुटी सच्याउन निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदनमा माग बमोजिम सच्याउँदा दावी तथा प्रतिवादमा गरीएको माग वा दावीमा मुलभुत पक्षमा फरक नपर्ने र निकै सामान्य प्रकारको संशोधन माग गरेको देखेमा उजुरी प्रशासकले सो बमोजिम सच्याउन दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम संशोधन भएमा सो को जानकारी उजुरीको अर्को पक्षलाई दिनुपर्नेछ ।

परिच्छेद-४

म्याद तामेली तथा तारेख

२०. म्याद सूचना तामेल गर्ने: (१) उजुरी प्रशासकले दफा ९ बमोजिम बिवाद दर्ता भएपछि बढिमा दुई दिन भित्र प्रतिवादीका नाममा प्रचलित कानूनमा म्याद तोकिएको भए सोहि बमोजिम र नतोकिएको भए पन्ध्र दिनको म्याद दिई सम्बन्धित वडा

कार्यालय मार्फत उक्त म्याद वा सूचना तामेल गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम म्याद वा सूचना तामेल गर्दा दफा ९ बमोजिमको उजुरी तथा उक्त उजुरी साथ पेश भएको प्रमाण कागजको प्रतिलिपी समेत संलग्न गरी पठाउनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक भन्दा बढि प्रतिवादीलाई म्याद दिनुपर्दा प्रमाण कागजको नक्कल कुनै एकजना मुल प्रतिवादीलाई पठाई बाँकिको म्यादमा प्रमाण कागजको नक्कल फलानाको म्याद साथ पठाइएको छ भन्ने व्यहोरा लेखि पठाउनुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको म्याद वडा कार्यालयले बढिमा तिन दिन भित्र तामेल गरी तामेलीको व्यहोरा खुलाई समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम म्याद तामेल हुन नसकेमा देहाय बमोजिमको विद्युतीय माध्यम वा पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गरेर म्याद तामेल गर्नुपर्नेछ:

(क) म्याद तामेल गरिनुपर्ने व्यक्तिको कुनै फ्याक्स वा ईमेल वा अन्य

कुनै अभिलेख हुन सक्ने
विद्युतीय माध्यमको ठेगाना भए
सो माध्यमबाट;

(ख) प्रतिवादीले म्याद तामेली
भएको जानकारी पाउन सक्ने
मनासिब आधार छ भन्ने
देखिएमा समितिको निर्णयबाट
कुनै स्थानीय दैनिक पत्रिकामा
सूचना प्रकाशन गरेर वा
स्थानीय एफ.एम. रेडियो वा
स्थानीय टेलिभिजनबाट सूचना
प्रसारण गरेर; वा

(ग) अन्य कुनै सरकारी निकायबाट
म्याद तामेल गराउँदा म्याद
तामेल हुन सक्ने मनासिब
कारण देखिएमा समितिको
आदेशबाट त्यस्तो सरकारी
निकाय मार्फत ।

(६) यस ऐन बमोजिम म्याद जारी गर्नुपर्दा
अनुसूची-६ बमोजिमको ढाँचामा जारी गर्नु पर्नेछ ।

(७) उप दफा (६) बमोजिम म्याद
तामेली पश्चात अनुसूची ७ बमोजिमको म्याद
तामेली गरेको भरपाई गर्नु पर्नेछ ।

२१. रोहवरमा राख्नुपर्ने: यस ऐन बमोजिम वडा कार्यालय मार्फत तामेल गरिएको म्यादमा सम्बन्धित वडाको अध्यक्ष वा सदस्य तथा कम्तिमा दुईजना स्थानीय भलादमी रोहवरमा राख्नुपर्नेछ ।

२२. रीत बेरीत जाँच गर्ने: (१) उजुरी प्रशासकले म्याद तामेलीको प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि रीतपूर्वकको तामेल भएको छ वा छैन जाँच गरी आवश्यक भए सम्बन्धित वडा सचिवको प्रतिवेदन समेत लिई रीतपूर्वकको देखिए मिसिल सामेल राखि तथा बेरीतको देखिए बदर गरी पुनः म्याद तामेल गर्न लगाई तामेली प्रति मिसिल सामेल राख्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँच गर्दा सम्बन्धित कर्मचारीले बदनियत राखि कार्य गरेको देखिए उजुरी प्रशासकले सो व्यहोरा खुलाई समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको प्रतिवेदनको व्यहोरा उपयुक्त देखिए समितिले सम्बन्धित कर्मचारी उपर कारवाहीको लागि कार्यपालिका समक्ष लेखि पठाउनसक्नेछ ।

२३. तारेखमा राख्नुपर्ने: (१) उजुरी प्रशासकले दफा ९ बमोजिम बिवाद दर्ता गरेपछि उजुरीकर्तालाई र

दफा १६ बमोजिम प्रतिवाद दर्ता गरेपछि प्रतिवादीलाई तारेख तोकि तारेखमा राख्नुपर्छ ।

(२) उजुरीका पक्षहरूलाई तारेख तोक्दा तारेख तोकिएको दिन गरिने कामको व्यहोरा तारेख भर्पाई तथा तारेख पर्चामा खुलाई उजुरीका सबै पक्षलाई एकै मिलानको मिति तथा समय उल्लेख गरी एकै मिलानको तारेख तोक्नुपर्छ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तारेख तोकिएको समयमा कुनै पक्ष हाजिर नभए पनि तोकिएको कार्य सम्पन्न गरी अर्को तारेख तोक्नुपर्ने भएमा हाजिर भएको पक्षलाई तारेख तोकि समयमा हाजिर नभई पछि हाजिर हुने पक्षलाई अघि हाजिर भई तारेख लाने पक्षसँग एकै मिलान हुनेगरी तारेख तोक्नुपर्छ ।

(४) यस दफा बमोजिम तोकिएको तारेखमा उपस्थित भएका पक्षहरूलाई साथै राखि समितिले उजुरीको कारवाहि गर्नुपर्छ ।

(५) उपदफा (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि तोकिएको तारेखमा कुनै पक्ष उपस्थित नभए पनि समितिले बिवादको विषयमा कारवाही गर्न बाधा पर्नेछैन ।

२४. समितिको निर्णय बमोजिम हुने: समितिले म्याद तामेली सम्बन्धमा प्रचलित कानून तथा यस

ऐनमा लेखिए देखि बाहेकको विषयमा आवश्यक प्रक्रिया निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

सुनवाई तथा प्रमाण बुझ्ने सम्बन्धमा

२५. प्रारम्भिक सुनवाई: (१) मेलमिलापबाट बिवाद निरूपण हुन नसकी समितिमा आएका बिवाद प्रतिवाद दर्ता वा बयान वा सो सरहको कुनै कार्य भएपछि सुनवाईको लागि पेश भएको बिवादमा उपलब्ध प्रमाणका आधारमा तत्काल निर्णय गर्न सकिने भएमा समितिले बिवाद पेश भएको पहिलो सुनवाईमा नै निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(२) समिति समक्ष पेश भएको बिवादमा उपदफा (१) बमोजिम तत्काल निर्णय गर्न सकिने नदेखिएमा समितिले देहाय बमोजिमको आदेश गर्न सक्नेछ:-

- (क) बिवादमा मुख नमिलेको कुरामा यकीन गर्न प्रमाण बुझ्ने वा अन्य कुनै कार्य गर्ने;
- (ख) बिवादमा बुझ्नुपर्ने प्रमाण यकिन गरी पक्षबाट पेश गर्न लगाउने वा

सम्बन्धित निकायबाट माग गर्ने

आदेश गर्ने;

(ग) मेलमिलापका सम्बन्धमा
बिवादका पक्षहरूसँग छलफल
गर्ने; तथा

(घ) बिवादका पक्ष उपस्थित भएमा
सुनुवाइको लागि तारेख तथा
पेशिको समय तालिका निर्धारण
गर्ने।

(३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा
लेखिएको भए तापनि समितिले स्थानीय ऐनको
दफा ४७ को उपदफा (२) बमोजिमको उजुरीमा
मेलमिलापको लागि पठाउने आदेश गर्नुपर्नेछ।

२६. प्रमाण दाखिल गर्ने: बादी वा प्रतिबादीले कुनै
नयाँ प्रमाण पेश गर्न अनुमति माग गरी निवेदन पेश
गरेमा उजुरी प्रशासकले सोहि दिन लिन सक्नेछ।

२७. लिखत जाँच गर्ने: (१) समितिले उजुरीमा पेश
भएको कुनै लिखतको सत्यता परीक्षण गर्न रेखा वा
हस्ताक्षर विशेषज्ञलाई जाँच गराउन जरूरी देखेमा
सो लिखतलाई असत्य भन्ने पक्षबाट परीक्षण
दस्तुर दाखिल गर्न लगाई रेखा वा हस्ताक्षर
विशेषज्ञबाट लिखत जाँच गराउन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जाँच गर्दा मनासिब माफिकको समय तोकि आदेश गर्नुपर्नेछ र समय भित्र जाँच सम्पन्न हुनको लागि यथासम्भव व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम जाँच गर्दा लिखत असत्य ठहरीएमा लिखत सत्य रहेको भन्ने पक्षबाट लागेको दस्तुर असुल गरी उपदफा (१) बमोजिम दस्तुर दाखिल गर्ने पक्षलाई भराईदिनुपर्छ ।

२८. साक्षी बुझ्ने: (१) समितिबाट साक्षी बुझ्ने आदेश गर्दा साक्षी बुझ्ने दिन तोकि आदेश गर्नुपर्नेछ । साक्षीराख्दा बढीमा ५ जना राख्नु पर्ने ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आदेश भएपछि उजुरी प्रशासकले उजुरीको पक्षलाई आदेशमा उल्लेख भएको मितिमा साक्षी बुझ्ने तारेख तोक्नुपर्नेछ ।

(३) साक्षी बुझ्ने तारेख तोकिएको दिनमा आफ्नो साक्षी समिति समक्ष उपस्थित गराउनु सम्बन्धित पक्षको दायित्व हुनेछ ।

२९. समितिको तर्फबाट बकपत्र गराउने: (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नाबालक वा अशक्त वा वृद्धवृद्धापक्ष रहेको उजुरीमा साक्षी बकपत्रको लागि तोकिएको

तारेखको दिन उपस्थित नभएको वा उपस्थित नगराइएको साक्षीलाई समितिले म्याद तोकि समितिको तर्फबाट झिकाई बकपत्र गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम साक्षी झिकाउँदा बकपत्र हुने तारेख तोकि म्याद जारी गर्नुपर्नेछ र उजुरीका पक्षहरूलाई समेत सोहि मिलानको तारेख तोक्नुपर्नेछ ।

३०. साक्षी बकपत्र गराउने: (१) उजुरी प्रशासकले साक्षी बकपत्रको लागि तोकिएको दिन पक्षहरूसँग निजहरूले उपस्थित गराउन ल्याएका साक्षीको नामावली लिई समिति समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) साक्षी बकपत्रको लागि तोकिएको तारेखको दिन उजुरीका सबै पक्षले साक्षी उपस्थित गराउन ल्याएको भए कार्यालय खुल्नासाथ तथा कुनै पक्षले साक्षी उपस्थित गराउन नल्याएको भए दिनको बाह्र बजेपछि समितिले उपलब्ध भएसम्मका साक्षीको बकपत्र गराउनुपर्नेछ ।

३१. बन्देज गर्न सक्ने: (१) साक्षीको बकपत्र गराउँदा उजुरीको विषयवस्तु भन्दा फरक प्रकारको तथा साक्षी वा उजुरीको पक्षलाई अपमानित गर्ने वा झिझ्याउने वा अनुचित प्रकारको प्रश्न सोधिएमा

समितिले त्यस्तो प्रश्न सोध्नबाट पक्षलाई बन्देज गर्न सक्नेछ ।

(२) नाबालक वा वृद्ध वा असक्त वाबिरामीले साक्षी बक्नुपर्ने भई त्यस्तो उजुरीमा कुनै पक्षको उपस्थिति वा अन्य कुनै मनासिब कारणले साक्षीलाई बकपत्र गर्न अनुचित दबाव परेको वा पर्ने प्रबल सम्भावना रहेको छ भन्ने समितिलाई लागेमा समितिले त्यस्तो पक्षको प्रत्यक्ष उपस्थितिलाई बन्देज गरी निजले साक्षीले नदेख्ने गरी मात्र उपस्थित हुन आदेश गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम आदेश गरेमा साक्षीले नदेख्ने गरी पक्ष उपस्थित हुने व्यवस्था मिलाउने दायित्व समितिको हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम गर्दा समितिले उजुरीसँग सम्बन्धित आवश्यक प्रश्न तयार गरी समितिको तर्फबाट बकपत्र गराउन सक्नेछ ।

३२.पेशी सूची प्रकाशन गर्नुपर्ने:(१) उजुरी प्रशासकले प्रत्येक हप्ता शुक्रवार अगामी हप्ताको लागि पेशी तोकिएको बिवादहरूको साप्ताहिक पेशी सूची तथा तोकिएको दिन उक्त दिनको लागि पेशी तोकिएका बिवादहरूको पेशी सूची प्रकाशन गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूची संयोजकले र निजको अनुपस्थितिमा निजले जिम्मेवारी तोकेको समितिको सदस्यले प्रमाणित गर्नुपर्नेछ।

३३. दैनिक पेशी सूची: (१) उजुरी प्रशासकले दफा ३२ बमोजिमको साप्ताहिक पेशी सूचीमा चढेका बिवाद हरूको तोकिएको दिनको पेशी सूची तयार गरी एक प्रति सूचना पाटीमा टाँस्न लगाउनुपर्नेछ तथा एक प्रति समितिका सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचीमा बिवादहरू उल्लेख गर्दा बिवाद दर्ताको आधारमा देहायको क्रममा तयार गरी प्रकाशन गराउनुपर्नेछ:-

- (क) नाबालक पक्ष भएको बिवाद;
- (ख) शारिरीक असक्तता वा अपाङ्गता भएको व्यक्ति पक्ष भएको बिवाद;
- (ग) सत्तरी वर्ष उमेर पुरा भएको वृद्ध वा वृद्धा पक्ष भएको बिवाद; तथा
- (घ) बिवाद दर्ताको क्रमानुसार पहिले दर्ता भएको बिवाद।

(३) उपदफा (२) बमोजिम पेशी सूची तयार गर्दा मुलतवीबाट जागेका तथा सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत तथा जिल्ला

अदालतबाट पुनः इन्साफको लागि प्राप्त भई दर्ता भएको बिवादको हकमा शुरूमा समितिमा दर्ता भएको मितिलाई नै दर्ता मिति मानी क्रम निर्धारण गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) वा (२) मा रहेको क्रमानुसार नै समितिले बिवादको सुनवाई र कारवाही तथा किनारा गर्नुपर्नेछ ।

३४. उजुरी प्रशासकको जिम्मेवारी हुने: पेशी सूचीमा चढेका बिवादहरू कार्यालय खुलेको एक घण्टा भित्र समिति समक्ष सुनवाईको लागि पेश गर्ने तथा उक्त दिनको तोकिएको कार्य सकिए पछि समितिबाट फिर्ता बुझिलिई सुरक्षित राख्ने जिम्मेवारी उजुरी प्रशासकको हुनेछ ।

३५. प्रमाण सुनाउन सक्ने: समितिले दफा २५ बमोजिम तोकिएको तारेखको दिन उपस्थित सबै पक्षलाई अर्को पक्षले पेश गरेको प्रमाण एवम् कागजात देखाई पढिबाँची सुनाई सो बारेमा अर्को पक्षको कुनै कथन रहेको भए लिखित बयान गराई मिसिल सामेल गराउन सक्नेछ ।

३६. बिवादको सुनवाई गर्ने: (१) समितिले दुवै पक्षको कुरा सुनी निजहरूको बिवादको सुनवाई तथा निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सुनवाई तथा निर्णय गर्दा पक्षहरूको रोहवरमा गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम बिवादको सुनवाई गर्दा इजलास कायम गरी सुनवाई गर्न मनासिव देखिएमा सोही अनुसार गर्न सक्नेछ ।

तर दुबै पक्षको भनाइ तथा जिकिर सुन्नलाई उपदफा ३ अनुसारको इजलास कायम गर्न बाधा हुने छैन ।

३७. बन्द इजलासको गठन गर्नसक्ने (१) समितिले महिला तथा बालबालिका समावेश रहेको तथा आवश्यक देखेको अन्य बिवादको सुनवाईको लागि बन्द इजलास कायम गरी सुनवाई गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको बन्द इजलासमा बिवादका पक्ष तथा अन्य सरोकारवाला बाहेक अन्य व्यक्तिलाई इजलासमा प्रवेश गर्न नपाउने गरी बन्द इजलासको गठन गर्नुपर्नेछ ।

(३) बन्द इजलासबाट हेरिने बिवादको काम कारवाही, पिडीतको नाम थर ठेगाना लगायतका विषय गोप्य राख्नुपर्नेछ ।

३८. बन्द इजलास सम्बन्धी अन्य व्यवस्था: (१) बन्द इजलासबाट हेरिएका बिवादहरूको कागजातको प्रतिलिपि बादी, प्रतिवादी र निजको

हितमा असर परेको कुनै सरोकारवाला बाहेक अरू कसैलाई उपलब्ध गराउनुहुँदैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको बिवादको तथ्य खुलाई कुनै समाचार कुनै पत्रपत्रिकामा संप्रेषण हुन दिनुहुँदैन ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि समितिले पक्षको गोपनीयता तथा हितमा प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी समाचार संप्रेषण गर्न भने कुनै बाधा पर्नेछैन ।

३९. थप प्रमाण बुझ्ने: बिवादको सुनवाईको क्रममा बिवादको कुनै पक्षको अनुरोधमा वा बिवाद सुनवाईको क्रममा समिति आफैले थप प्रमाण बुझ्नुपर्ने देखेमा उजुरीका पक्षहरूलाई थप प्रमाण पेश गर्न पेश गर्ने तारेख तोकि आदेश गर्नसक्नेछ ।

४०. स्वार्थ बाझिएको बिवाद हेर्न नहुने: समितिको सदस्यले देहायका बिवादको कारवाही र किनारामा संलग्न हुनुहुँदैन:-

- (क) आफ्नो वा नजिकको नातेदारको हक हित वा सरोकार रहेको बिवाद;
स्पष्टीकरण: यस उपदफाको प्रयोजनको लागि "नजिकको

नातेदार" भन्नाले अपुताली
पर्दा कानून बमोजिम अपुताली
प्राप्त गर्न सक्ने प्राथमिकता
क्रममा रहेको व्यक्ति, मामा,
माइजु, सानीआमा, ठूलीआमा,
सानोबाबु, ठूलोबाबू, पति वा
पत्नी तर्फका सासू, ससुरा, फूपु,
फूपाजु, साला, जेठान, साली,
दिदी, बहिनी, भिनाजु, बहिनी
ज्वाँई, भाज्जा, भाज्जी,
भाज्जी ज्वाँई, भाज्जी बुहारी
तथा त्यस्तो नाताका व्यक्तिको
एकासगोलमा रहेको परिवारको
सदस्य सम्झनुपर्छ ।

(ख) निजले अन्य कुनै हैसियतमा
गरेको कुनै कार्य वा निज
संलग्न रहेको कुनै विषय
समावेश रहेको कुनै बिवाद;

(ग) कुनै विषयमा निजले बिवाद
चल्ने वा नचल्ने विषयको
छलफलमा सहभागि भई कुनै
राय दिएको भए सो विषय
समावेश रहेको बिवाद; वा

(घ) अन्य कुनै कारणले आधारभूत रूपमा निज र निजको एकाघरसगोलका परिवारका सदस्यको कुनै स्वार्थ बाझिएको बिवाद ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कुनै अवस्था देखिएमा जुन सदस्यको त्यस्तो अवस्था पर्छ उक्त सदस्यले बिवाद हेर्न नहुने कारण खुलाई आदेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) को प्रतिकुल हुने गरी कुनै सदस्यले कुनै बिवादको कारवाहि र किनारामा सहभागि हुन लागेमा बिवादको कुनै पक्षले आवश्यक प्रमाण सहित बिवादको कारवाहि किनारा नगर्न निवेदन दिन सक्नेछ र सो सम्बन्धमा काम कारबाही स्थानीय ऐनको दफा ४८(५) अनुसार हुनेछ ।

(४) उपदफा (३) अनुसार बिवाद निरुपण हुन नसक्ने अवस्थामा स्थानीय ऐनको दफा ४८(६) र (७) को ब्यबस्था अनुसारको सभाले तोकेको समितिले काम कारवाहि र किनारामा गर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम गर्दा सभाले बिवादका पक्षहरूलाई सोहि उपदफा बमोजिम गठित समितिबाट बिवादको कारवाहि किनारा हुने

कुराको जानकारी गराई उक्त समिति समक्ष
उपस्थित हुन पठाउनुपर्नेछ ।

परिच्छेद-६

निर्णय र अन्य आदेश

४१. निर्णय गर्नुपर्ने: (१) समितिले सुनवाईको लागि
पेश भएको बिवाद हेर्दा कुनै प्रमाण बुझ्नुपर्ने बाँकि
नरहि बिवाद किनारा गर्ने अवस्था रहेको देखिएमा
सोहि पेशीमा बिवादमा निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निर्णय
गरेपछि निर्णयको व्यहोरा निर्णय किताबमा लेखि
समितिमा उपस्थित सदस्यहरू सबैले दस्तखत
गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम गरीएको
निर्णयको दफा ४२ र अन्य प्रचलित कानून
बमोजिम खुलाउनुपर्ने विवरण खुलेको पूर्ण पाठ
निर्णय भएको मितिले बढिमा सात दिन भित्र तयार
गरी मिसिल सामेल राख्नुपर्छ ।

(४) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा
लेखिएको भए तापनि समयभाव अथवा अन्य कुनै
मनासिब कारणले गर्दा सोहि दिन बिवाद निर्णय
गर्न नसक्ने भएमा आगामी हप्ताको कुनै दिनको
लागि अर्को पेशी तारेख तोक्नुपर्नेछ ।

४२. निर्णयमा खुलाउनुपर्नेः(१) समितिले दफा ४१

बमोजिम गरेको निर्णयको पूर्णपाठमा यस दफा
बमोजिमका कुराहरू खुलाई अनुसूची-८
बमोजिमको ढाँचामा तयार गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पूर्णपाठ तयार
गर्दा बादी तथा प्रतिबादीको जिकिर, निर्णय गर्नुपर्ने
देखिएको विषय, दुवै पक्षबाट पेश भएको प्रमाणका
कुराहरू समेतको विषय खुलाउनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा उल्लेख भए देखि
बाहेक पूर्णपाठमा देहायका कुराहरू समेत
खुलाउनुपर्नेछः-

(क) तथ्यको ब्यहोरा;

(ख) बिवादको कुनै पक्षले कानून
व्यवसायी राखेको भएमा
निजले पेश गरेको बहस नोट
तथा बहसमा उठाइएका मुल
विषयहरू;

(ग) निर्णय गर्नको लागि आधार
लिइएको प्रमाणका साथै दुवै
पक्षबाट पेश भएको प्रमाण
तथा त्यसको विश्लेषण;

(घ) निर्णय कार्यान्वयन गर्नको
लागि गर्नुपर्ने विषयहरूको

सिलसिलेवार उल्लेखन
सहितको तपसिल खण्ड; तथा
(ङ) निर्णय उपर पुनरावेदन लाग्ने
भएमा पुनरावेदन लाग्ने जिल्ला
अदालतको नाम र के कति
दिनभित्र पुनरावेदन गर्नुपर्ने हो
सो समेत ।

(४) उपदफा २ तथा ३ मा उल्लेख
भएदेखि बाहेक देहायका कुराहरु समेत
निर्णयमा खुलाउन सक्नेछ:-

(क) साक्षी वा सर्जमिनको
बकपत्रको सारांश;

(ख) कुनै नजीरको व्याख्या वा
अवलम्बन गरेको भए सो
नजीरको विवरण र बिवादमा
उक्त नजीरको सिद्धान्त के कुन
आधारमा लागु भएको हो
अथवा लागु नभएको हो भन्ने
कारण सहितको विश्लेषण;

(ग) निर्णयबाट कसैलाई कुनै कुरा
दिनुभराउनुपर्ने भएको भए
कसलाई के कति भराईदिनुपर्ने
हो सोको विवरण; तथा

(घ) बिवादको क्रममा कुनै मालसामान वा प्रमाणको रुपमा केहि वस्तु समिति समक्ष पेश भएको भए सो मालसामान वा वस्तुको हकमा के गर्ने हो भन्ने विषय ।

४३. प्रारम्भिक सुनवाईमा निर्णय हुनसक्ने: (१)

समितिले पहिलो सुनवाईको लागि पेश भएको अवस्थामा नै बिवादमा थप प्रमाण बुझिरहनुपर्ने अवस्था नरहेको देखेमा अथवा हदम्याद वा हकदैया वा समितिको क्षेत्राधिकार नरहेको कारणले बिवाद निर्णय गर्न नमिल्ने देखेमा पहिलो सुनवाईमा नै निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निर्णय क्षेत्राधिकारको अभाव रहेको कारणले भएको अवस्थामा क्षेत्राधिकार ग्रहण गर्ने अदालत वा स्थानीय तह वा अन्य निकायमा उजुरी गर्न जानु भनि सम्बन्धित पक्षलाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(३) प्रारम्भिक सुनवाईमा भएको निर्णयको अभिलेख अनुसुची ९ बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

४४. निर्णय संशोधन: (१) समिति समक्ष बिवादको पक्ष वा कुनै सरोकारवालाले बिवादको निर्णयमा भएको कुनै लेखाईको त्रुटी संशोधन गरीपाउन जिकिर लिई निर्णयको जानकारी भएको पैंतिस दिन भित्र निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन परी समितिले हेर्दा सामान्य त्रुटी भएको र संशोधनबाट निर्णयको मूल आशयमा कुनै हेरफेर नहुने देखेमा छुट्टै पर्चा खडा गरी निवेदन बमोजिम निर्णय संशोधन गर्ने आदेश दिनसक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको आदेश मूल निर्णयको अभिन्न अङ्गको रुपमा लिइनेछ ।

४५. निर्णयमा हेरफेर गर्न नहुने: (१) समितिका सदस्य अथवा अरु कसैले पनि समितिका सदस्यहरुको दस्तखत भैसकेपछि निर्णयमा कुनै प्रकारको थपघट वा केरमेट गर्न हुँदैन ।

(२) कसैले उपदफा (१) बमोजिम को कसुर गर्ने कर्मचारीलाई आवश्यक कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनुपर्नेछ ।

४६. निर्णय भएपछि गर्नुपर्ने कारवाहि: (१) उजुरी प्रशासकले समितिबाट निर्णय भएपश्चात निर्णय

किताबमा समितिका सदस्यहरु सबैको दस्तखत भएको यकिन गरी निर्णय किताब र मिसिल जिम्मा लिनुपर्छ ।

(२) यस ऐन बमोजिम निर्णयको पूर्णपाठ तयार भएपछि सबै सदस्यको दस्तखत भैसकेपछि उजुरी प्रशासकले निर्णयको कार्यान्वयन गर्नका लागि तत्काल गर्नुपर्ने केहि कार्य भए सो सम्पन्न गरी मिसिल अभिलेखको लागि पठानुपर्छ ।

४७. निर्णय गर्नुपर्ने अवधि: (१) समितिले प्रतिवाद दाखिल भएको वा बयान गर्नुपर्नेमा प्रतिवादीको बयान भएको मितिले तथा प्रतिवाद दाखिल नभएको वा बयान नभएकोमा सो हुनुपर्ने म्याद भुक्तान भएको मितिले नब्बे दिनभित्र बिवादको अन्तिम निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समयअवधि गणना गर्दा मेलमिलापको लागि पठाईएको बिवादको हकमा मेलमिलापको प्रक्रियामा लागेको समय कटाई अवधि गणना गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बिवादमा बुझनुपर्ने प्रमाण तथा पुरा गर्नुपर्ने प्रक्रिया बाँकी नरही बिवाद निर्णय

गर्न अङ्ग पुगिसकेको भए सो पुगेको पन्ध्र दिनभित्र अन्तिम निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

४८. अन्तरिम संरक्षणात्मक आदेश जारी गर्न सकिने: स्थानीय ऐनको दफा ४९ को उपदफा ८ को खण्ड (क) देखि (ड) सम्म उल्लिखित विषयमा तत्काल अन्तरिम संरक्षणात्मक आदेश जारी गर्न सक्नेछ । यस्तो आदेश जारी गर्दा निवेदकले पेश गरेको कागजात, निजको अवस्था र वस्तुगत परिस्थितिको प्रारम्भिक छानविन गरी तत्काल आदेश नगरे निवेदकलाई पर्नसक्ने नकारात्मक प्रभावको मुल्यांकन गर्नुपर्दछ । न्यायिक समितिले जारी गर्ने अन्तरिम संरक्षणात्मक आदेश अनुसूची १० मा उल्लेख गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-७

समितिको सचिवालय

४९. समितिको सचिवालय: (१) समितिको कार्यसम्पादनलाई सहजिकरण गर्न एक सचिवालय रहनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सचिवालयमा कार्यपालिकाले

आवश्यकताअनुसार उजुरी प्रशासक, अभिलेख प्रशासक तथा अन्य कर्मचारीहरूको व्यवस्था गर्न सक्नेछ । सचिवालयको कार्यसम्पादनलाई व्यवस्थित गर्न सचिवालय अन्तर्गत उजुरी शाखा/फाँट तथा अभिलेख शाखा/फाँट रहन सक्नेछ ।

५०. उजुरी प्रशासकको काम, कर्तव्य र अधिकार:

यस ऐनमा अन्यत्र उल्लेख भए देखि बाहेक उजुरी प्रशासकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) पेश भएका उजुरी, प्रतिवाद र अन्य लिखतहरू जाँच गरी रीत पुगेको भए कानून बमोजिम लाग्ने दस्तुर लिई दर्ता गर्ने र दर्ता गर्न नमिल्ने भए कारण जनाई दरपीठ गर्ने;
- (ख) विवादमा प्रमाणको लागि पेश भएका नक्कल कागजलाई सक्कलसँग भिडाई ठिक देखिएमा प्रमाणित गर्ने र मिसिल सामेल राख्ने तथा सक्कलमा केहि कैफियत

- देखिएमा सो जनाई सम्बन्धित
पक्षको सहिछाप गराई राख्ने;
- (ग) पेश भएका लिखत साथ संलग्न
हुनुपर्ने प्रमाण तथा अन्य
कागजात छ वा छैन भए ठीक
छ वा छैन जाँच्ने;
- (घ) समितिको आदेशले
झिकाउनुपर्ने प्रतिबादी, साक्षी
वा अन्य व्यक्तिको नाममा
म्याद जारी गर्ने;
- (ङ) विवादका पक्षलाई तारेख वा
पेशी तारेख तोक्ने;
- (च) समिति समक्ष पेश हुनुपर्ने
निवेदन दर्ता गरी आदेशको
लागि समिति समक्ष पेश गर्ने;
- (छ) कानून बमोजिम वारेस लिने
तथा गुज्रेको तारेख थाम्ने
निवेदन लिई आवश्यक
कारवाही गर्ने;
- (ज) समितिबाट भएको आदेश
कार्यान्वयन गर्ने गराउने;

- (झ) समितिमा पेश वा प्राप्त भएका कागजपत्र बुझ्ने, भर्पाई गर्ने लगायतका कार्यहरु गर्ने;
- (ञ) आवश्यकतानुसार समितिको तर्फबाट पत्राचार गर्ने;
- (ट) समितिको आदेशले तामेल गर्नुपर्ने म्याद तामेल गर्नेगराउने, तामेल भएको म्यादको तामेली जाँची रीतपूर्वकको नभए पुनः जारी गर्ने तथा अन्य अदालत वा निकायबाट प्राप्त भएको गाउँपालिकाले तामेल गरिदिनुपर्ने म्याद तामेल गर्ने गराउने;
- (ठ) निर्णय किताब र उजुरीको मिसिल जिम्मा लिने;
- (ड) समितिमा दर्ता भएका विवाद तथा निवेदन लगायतका कागजातको अभिलेख तयार गर्ने र मासिक वा वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने निकाय समक्ष प्रतिवेदन तयार गरी

- संयोजकबाट प्रमाणित गराई
सम्बन्धित निकायमा पठाउने;
- (ढ) आफ्नो जिम्मा रहेका उजुरीका
मिसिलमा रहेका कागजातको
रीतपूर्वक नक्कल दिने;
- (ण) जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन
लाग्ने गरी निर्णय भएका
विवादमा पुनरावेदन म्याद जारी
गरी तामेल गर्नेगराउने;
- (त) अदालत वा अन्य कुनै
निकायमा विवादको मिसिल
वा कुनै कागजात पठाउनुपर्ने
भएमा समितिलाई जानकारी
गराई मिसिल वा कागजात
पठाउने तथा फिर्ता प्राप्त
भएपछि कानून बमोजिम
सुरक्षित राख्ने व्यवस्था
मिलाउने;
- (त) निर्णय किताब जिम्मा लिने;
- (थ) पेश भएका निवेदन लगायतका
कागजातमा समितिबाट आदेश
हुनुपर्ने वा निकासालिनुपर्नेमा
समिति समक्ष पेश गर्ने ,

- (द) प्रचलित कानूनले तोकेकोमा सोहि बमोजिमका कार्यहरु गर्ने गराउने,
- (ध) न्यायिक समितिले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

५१. अभिलेख प्रशासकको काम, कर्तव्य र अधिकार: यस ऐनमा अन्यत्र उल्लेख भए बाहेक अभिलेख प्रशासकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) निर्णय कार्यान्वयन सम्बन्धी:
- (२) निर्णय बमोजिम चलन चलाउनुपर्ने, कुनै कुरा दिलाईभराई दिनुपर्ने लगायतका निर्णय कार्यान्वयनका लागि गर्नुपर्ने कार्यहरु गर्ने तथा निर्णय कार्यान्वयनको अभिलेख राखी कानून बमोजिम विवरण पठाउनुपर्ने

निकायहरुमा विवरण

पठाउने;

- (३) निर्णय कार्यान्वयनको
क्रममा निवेदन
दिएका पक्षहरुको
वारेस लिने, सकार
गराउने, गुन्नेको
तारेख थमाउने
लगायतका कार्यहरु
गर्ने;

- (४) समितिको आदेशले
रोक्का भएको वा अरु
कुनै अदालत वा
निकायबाट रोक्का भै
आएको जायजैथा
अन्य अड्डा
अदालतमा दाखिल
चलान गर्नुपर्ने भए सो
गर्ने;

- (५) निर्णय बमोजिम
लिलाम गर्ने
लगायतका अन्य कुनै
काम गर्नुपर्ने भए सो
समेत गर्ने; तथा

(६) लेखिए देखि
बाहेकको कुनै कार्य
निर्णय कार्यान्वयनको
क्रममा गर्नुपर्ने भएमा
समिति समक्ष पेश
गरी आदेश बमोजिम
गर्ने।

(ख) अभिलेख संरक्षण सम्बन्धी:

(१) अभिलेख शाखाको
रेखदेख गरी निर्णय
भएका मिसिल
सुरक्षित राख्ने र
कानून बमोजिम
सडाउनु पर्ने
कागजहरु सडाउने;

(२) निर्णय भएका
मिसिलहरुमा
कागजात जाँच गरी
दुरुस्त रहेनरहेको हेर्ने
र मिसिल कानून
बमोजिम गरी दुरुस्त
अवस्थामा राख्ने;

(३) कानून बमोजिम
सडाउने कागजको

विवरण तयार गरी सो
विवरण सुरक्षित रहने
व्यवस्था गर्ने;

(४) अभिलेख शाखामा
प्राप्त भएको
मिसिलहरूको
सालबसाली
अभिलेख राख्ने र
आवश्यकतानुसार
विवरण तयार गर्ने;

(५) कुनै अदालत वा
निकायबाट
अभिलेखमा रहेको
मिसिल वा कुनै
कागजात माग भई
आएमा रीतपूर्वक
पठाउने र फिर्ता प्राप्त
भएपछि रीतपूर्वक
गरी सुरक्षित राख्ने ।

५२. उजुरी प्रशासक वा अभिलेख प्रशासकको

आदेश उपरको निवेदनः(१) यस ऐन बमोजिम
उजुरी प्रशासक वा अभिलेख प्रशासकले गरेको
आदेश वा कारवाही उपर चित्त नबुझ्ने पक्षले सो

आदेश वा कारवाही भएको पाँच दिनभित्र समिति समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) समितिले उपदफा (१) बमोजिम पेश भएको निवेदन उपर सुनुवाई गरी निवेदन पेश भएको बढिमा सात दिन भित्र निवेदन उपरको कारवाही टुङ्ग्याउनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन उपर आदेश वा निर्णय गर्नुपूर्व केहि बुझ्नुपर्ने भए सो बुझेर मात्र निर्णय वा आदेश गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-८

मेलमिलाप सम्बन्धी व्यवस्था

५३. मिलापत्र गराउने: (१) समितिले प्रचलित कानून बमोजिम मिलापत्र हुन सक्ने जुनसुकै उजुरीमा मिलापत्र गराउनसक्नेछ ।

(२) विवादका पक्षहरूले मिलापत्रको लागि अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिएमा समितिले उजुरीमा मिलापत्र गराउन उपयुक्त देखेमा मिलापत्र गराइदिनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम पक्षहरूले दिएको निवेदनको व्यहोरा समितिले दुवै पक्षलाई सुनाई त्यसको परिणाम सम्झाई पक्षहरूको मिलापत्र गर्ने सम्बन्धमा सहमति रहे नरहेको सोध्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम सुनाउँदा पक्षहरूले मिलापत्र गर्न मञ्जुर गरेमा समितिले पक्षहरूको निवेदनमा उल्लेख भएको व्यहोरा बमोजिमको मिलापत्र तीन प्रति तयार गराउनुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको मिलापत्रको व्यहोरा पक्षहरूलाई पढीबाँची सुनाई मिलापत्र गर्न मञ्जुर भएमा पक्षहरूको सहिछाप गराई समितिका सदस्यहरूले मिलापत्र कागज अनुसूची-१२ बमोजिमको ढाँचामा प्रमाणित गरी एक प्रति समितिले अभिलेखको लागि मिसिलमा राख्नुपर्नेछ तथा एक-एक प्रति बादी तथा प्रतिबादीलाई दिनुपर्नेछ ।

(६) मेलमिलाप केन्द्रद्वारा बिवादका पक्षहरूका बिचमा समझदारी कायम भई मेलमिलाप भएमा स्थानीय मेलमिलापकर्ताहरूको रोहवरमा अनुसूची -१२ बमोजिमको ढाँचामा ३ प्रति सहमतीपत्र तयार गर्नुपर्नेछ र यसरी तयार गरिएको सहमति पत्र न्यायिक समितिद्वारा प्रमाणित

गरी एक एक प्रति बिवादका पक्षहरूलाई दिनु पर्ने र एक प्रति सम्बन्धित मेलमिलाप केन्द्रमा प्रतिलिपी राखि सोको अभिलेख न्यायिक समितिमा राख्नु पर्नेछ ।

५४. मेलमिलाप गराउन सक्ने: (१) समितिले प्रचलित कानून बमोजिम मिलापत्र गर्न मिल्ने उजुरीमा पक्षहरूबीच मेलमिलाप गराउन सक्नेछ ।

(२) पक्षहरूले जुनसुकै तहमा विचाराधीन रहेको प्रचलित कानूनले मेलमिलापको माध्यमबाट समाधान गर्न सकिने विवादमा विवादका पक्षले संयुक्त रूपमा समिति समक्ष निवेदन दिन सक्नेछन् ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम निवेदन दिएकोमा मेलमिलापबाट उजुरीको निरोपण हुन उपयुक्त देखिएमा समितिले त्यस्तो उजुरी मेलमिलापको माध्यमबाट निरोपण गर्न लेखि पठाउनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको आदेशपछि मेलमिलाप सम्बन्धी कारवाहि प्रारम्भ गरी पक्षहरूबीच मेलमिलाप गराईदिनुपर्नेछ ।

(५) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि सम्बन्धित वडामा बसोबास गर्ने बिवादका

पक्षहरुको पायक पर्ने मेलमिलाप केन्द्रमा स्थानीय ऐनको दफा ४७ को उपदफा (१) र (२) बमोजिमका बिवादहरु स्थानीय मेलमिलाप केन्द्रले बिवाद दर्ता गरी सोको जानकारी तीन दिन भित्र न्यायीक समितिलाई दिनु पर्नेछ । मेलमिलापका लागि दिइने निवेदनको ढाँचा अनुसुची १३ बमोजिम हुनेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम दर्ता भएका बिवादहरुको समाधान स्थानीय मेलमिलाप केन्द्रले तोकिएको मेलमिलाप प्रकृया अपनाई बिवादका पक्षहरु बिच सहमति गराउनु पर्नेछ । स्थानीय ऐनको दफा ४७ को उपदफा (१) अन्तर्गतका बिवादमा मेलापत्र हुन नसकेमा न्यायिक निरुपणका लागि न्यायिक समितिमा पठाउनु पर्नेछ ।

(७) मेलमिलाप सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५५. उजुरी निर्णय गर्ने: (१) समितिले यस ऐन बमोजिम मेलमिलापको माध्यमबाट उजुरीको निरोपण गर्न प्रक्रिया बढाएकोमा मेलमिलापको माध्यमबाट उजुरीको निरोपण हुन नसकेमा पक्षहरुलाई उजुरीको पेशी तारेख तोकि कानून

बमोजिम कारवाही गरी सुनुवाई तथा निर्णय गर्ने प्रक्रिया बढाउनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्थानीय ऐनको दफा ४७ को उपदफा (२) बमोजिमको उजुरीमा मेलमिलाप वा मिलापत्र हुन नसकेमा समितिले अधिकार क्षेत्र रहेको अदालतमा जाने भनि पक्षहरूलाई सुनाई बिवादसँग सम्बन्धित मिसिल कागज संलग्न राखी सम्बन्धित अदालतमा पठाई दिनुपर्नेछ ।

५६. मेलमिलाप वा मिलापत्र हुन नसक्ने: यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै उजुरीमा मिलापत्र गराउँदा उजुरीको प्रकृति वा मिलापत्रको व्यहोराबाट नेपाल सरकार बादी भई चलेको कुनै विवाद वा सार्वजनिक तथा सरकारी सम्पत्ति वा हितमा असर पर्ने देखिएमा समितिले त्यस्तो विवादमा मिलापत्र गराउनेछैन ।

तर त्यस्तो असर पर्ने व्यहोरा हटाई अन्य व्यहोराबाट मात्र मिलापत्र गर्न चाहेमा भने मिलापत्र गराईदिनुपर्नेछ ।

५७. मेलमिलापको लागि प्रोत्साहन गर्ने: (१) समितिले समिति समक्ष सुनुवाईको लागि पेश

भएको उजुरीमा मेलमिलाप हुनसक्ने सम्भावना रहेको देखेमा पक्षहरूलाई मेलमिलापको लागि तारेख तोक्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको तारेखको दिन समितिले विवादका पहिलो पक्ष र दोस्रो पक्ष, उपस्थित भएसम्म पक्षले पत्याई साथै लिइआएका अन्य व्यक्ति समेत उपस्थित गराई मेलमिलापको लागि छलफल गराई पक्षहरूको बीचमा सहमति भएमा सहमति भए बमोजिम मिलापत्र कागज तयार गर्न लगाई मिलापत्र गराईदिनुपर्नेछ ।

(३) उजुरीमा तोकिएको म्यादमा समिति समक्ष उपस्थित नभएको वा उपस्थित भएर पनि तारेख गुजारी विवादमा तारेखमा नरहेको पक्ष अथवा विवादमा पक्ष कायम नभएको भए तापनि विवादको पेटबोलीबाट उजुरीको पक्ष कायम हुने देखिएको व्यक्ति समेत मेलमिलापको लागि उपस्थित भएमा समितिले मेलमिलाप गराई मिलापत्रको कागज गराईदिनुपर्नेछ ।

५८. प्रारम्भिक सुनुवाई पूर्व मेलमिलाप: (१) उजुरी प्रशासकले प्रारम्भिक सुनुवाईको लागि समिति समक्ष उजुरी पेश हुनुपूर्व उजुरीमा मेलमिलाप हुनसक्ने अवस्था देखिएमा वा पक्षहरूले सो व्यहोराको निवेदन लिई आएमा मिलापत्रको

व्यहोरा खुलेको कागज तयार गरी समिति समक्ष पेश गर्नसक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गर्दा मिलापत्रमा अन्तिम सहमति नजुटेको भए तापनि पक्षहरू मेलमिलापको लागि प्रक्रियामा जान सहमत भएमा उजुरी प्रशासकले पक्षहरूको निवेदन लिई उजुरीमा मेलमिलापको लागि मेलमिलापकर्ता समक्ष पठाउने आदेशको लागि समिति समक्ष पेश गर्नसक्नेछ ।

५९. मेलमिलापकर्ताको सूची तयार गर्ने:(१)

समितिले मेलमिलापको कार्य गराउनको लागि देहाय बमोजिमको योग्यता पुगेको व्यक्तिहरूको विवरण खुलाई सम्भावित मेलमिलापकर्ताको सूची तयार गर्नेछ:

(क) कम्तिमा कक्षा ८ उत्तिर्ण गरेको;

(ख) कुनै राजनीतिक दल प्रति आस्था राखी राजनीतिमा सक्रिय नरहेको; तथा

(ग) स्थानीय स्तरमा समाजसेवीको रूपमा पहिचान बनाएको ।

(घ) मेलमिलापकर्ताको
४८ घण्टा तालिम लिइ
मेलमिलापकर्ताको कार्य गर्दै
आएको

(ङ) २५ वर्ष उमेर पुरा
भएको ।

(च) माथी योग्यतामा जुन
सुकै कुरा लेखिएको
भएता पनि तालिम
लिइ हाल काम
गरिरहेकाको हकमा
निजलाइ निरन्तरता
दिन सकिने र बिवाद
समाधानका
बैकल्पिक उपाय
अपनाइ स्थानीय
स्तरमा बिवाद
समाधान गर्दै
आएका सामाजिक
अगुवा कार्यकर्ताहरु
जस्तै: भलमान्सा,
बडघर,
मुखियाआदिको
हकमा सामान्य लेख

पढ गर्न सक्ने
व्यक्तिलाई समेत
मेलमिलापकर्ताको
लागि योग्य मानिनेछ

।

(२) मेलमिलापकर्ताको सूची तयार
गरेपछि समितिले सूची सभा समक्ष पेश गरी
अनुमोदन गराउनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सूची
अनुमोदन भएपछि समितिले सार्वजनिक
जानकारीको लागि सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ तथा
मेलमिलापको लागि पठाउँदा प्रत्येक पक्षलाई सो
सूची उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

६०. मेलमिलापकर्ताको सूची अद्यावधिक गर्ने:

(१) समितिले दफा ५९ बमोजिम तयार भएको
सूची प्रत्येक वर्ष अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ ।

(२) प्रत्येक वर्ष अद्यावधिक गरेको
मेलमिलापकर्ताको सूची समितिले सभाबाट
अनुमोदन गराउनुपर्नेछ ।

(३) यस ऐन तथा प्रचलित कानून
बमोजिम मेलमिलापकर्ताको सूचीमा सूचीकृत हुन
योग्यता पुगेको व्यक्तिले समिति समक्ष सूचीकृत

गरिपाउनको लागि अनुसूची-१४ बमोजिमको
ढाँचामा निवेदन दिनसक्नेछ ।

६१. मेलमिलापकर्ताको सूचीबाट हटाउने: (१)

समितिले दफा ६० बमोजिम मेलमिलापकर्ताको
सूची अद्यावधिक गर्दा देहायको अवस्थाका
मेलमिलापकर्ताको नाम सूचीबाट हटाउनेछ:-

- (क) निजको मृत्यु भएमा;
- (ख) निजले आफ्नो नाम
सूचीबाट हटाईपाउँ
भन्ने निवेदन दिएमा;
- (ग) निजले नैतिक पतन
देखिने फौजदारी
अभियोगमा सजाय
पाएमा;
- (घ) निज कुनै संस्थासँग
सम्बन्ध रहेकोमा सो
संस्था खारेज वा
विघटन भएमा; र
- (ङ) समितिले दफा ६७
को उपदफा (२)
बमोजिम निजलाई
सूचीबाट हटाउने
निर्णय गरेमा ।

- (च) बसाइ सराइ गरेमा ।
(छ) यस ऐन विपरित कुनै काम गरेको कारण मेलमिलापकर्ताको सूचीबाट नाम नहटाइएको ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सूचीबाट नाम हटाइएका मेलमिलापकर्ताहरूको नामावली समितिले सार्वजनिक सूचनाको लागि प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

६२. मेलमिलापको लागि समयावधि तोक्ने: (१)

समितिले यस ऐन बमोजिम मेलमिलाको लागि मेलमिलापकर्ता पठाउँदा बढिमा तिन महिना सम्मको समय तोकि पठाउनेछ ।

(२) मेलमिलापको लागि पठाउँदा सामान्यतया: बढीमा तीनजना बाट मेलमिलाप गराउने गरी तोक्नुपर्नेछ ।

६३. मेलमिलापकर्ताको छनौट: (१)

समितिले मेलमिलाप गराउने कार्यको लागि विवादका पक्षहरूलाई एक जना मेलमिलापकर्ताको छनौट गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गर्दा पक्षहरूबीचमा एकजना मेलमिलापकर्ताको लागि सहमति नभएमा समितिले पक्षहरूको सहमतिमा तिन जना मेलमिलापकर्ताको छनौट गर्नुपर्नेछ ।

(३) पक्षहरूको बीचमा मेलमिलापकर्ताको नाममा सहमति हुन नसकेमा समितिले मेलमिलापकर्ताको सूचीमा रहेका मेलमिलापकर्ताहरू मध्येबाट दुवै पक्षबाट एक-एक जना मेलमिलापकर्ता छनौट गर्न लगाई तेस्रो मेलमिलापकर्ता छनौट गरिदिनुपर्नेछ ।

(४) उजुरीका सबै पक्षको सहमतिमा मेलमिलापकर्ताको सूचीमा नरहेको यस ऐन बमोजिम मेलमिलापकर्ता हुन अयोग्य नभएको कुनै व्यक्ति वा संस्थाबाट मेलमिलाप प्रक्रिया अगाडी बढाउन सहमत भै लिखित निवेदन दिएमा समितिले त्यस्तो व्यक्ति वा संस्थालाई मेलमिलापकर्ता तोकिदिनुपर्नेछ ।

६४. मेलमिलापकर्ताको परिवर्तन: (१) समितिले देहायको अवस्था परि पक्षहरूले निवेदन दिएको अवस्थामा मेलमिलापकर्ता परिवर्तन गरिदिनुपर्नेछ:-

(क) दफा ६१ बमोजिम मेलमिलापकर्ताको

- सूचीबाट हटाउने
अवस्था भएमा;
(ख) पक्षहरूले पारस्परिक
सहमतिमा
मेलमिलापकर्ता
हेरफेर गर्न मञ्जुर
भएमा;
(ग) विवादको कुनै पक्षले
मेलमिलापकर्ता प्रति
अविश्वास रहेको
लिखित जानकारी
गराएमा;
(घ) कुनै कारणले
मेलमिलापकर्ताले
मेलमिलापमा
सहभागी भैरहन
नसक्ने जनाएमा;
(ङ) विवादको
विषयवस्तुमा
मेलमिलापकर्ताको
कुनै स्वार्थ रहेको
मेलमिलापकर्ताले
जानकारी गराएमा वा
कुनै स्रोतबाट समिति

समक्ष जानकारी
भएमा; तथा
(च) मेलमिलापकर्ताले
मेलमिलापकर्ताको
हैसियतले कार्यगर्दा
दफा ६६ तथा अन्य
प्रचलित कानून
बमोजिम पालन
गर्नुपर्ने आचरण
पालन नगरेमा ।

(२) मेलमिलापकर्ता परिवर्तनको
कारणले तोकिएको समयमा मेलमिलापको कार्य
सम्पन्न हुन नसक्ने भएमा समितिले प्रचलित
कानून बमोजिम तीन महिनामा नबढ्नेगरी बढिमा
एक महिना सम्मको समय थप गर्न सक्नेछ ।

६५. मेलमिलापको लागि पठाउँदा गर्ने प्रक्रिया:

(१) समितिले कुनै उजुरी मेलमिलापको लागि
मेलमिलापकर्ता समक्ष पठाउँदा पक्षहरूलाई
मेलमिलापकर्ताको सम्पर्क उपलब्ध गराई
मेलमिलापकर्ता समक्ष उपस्थित हुने तारेख तोकि
अनुसुची १५ बमोजिमको व्यहोरा जनाई देहाय
बमोजिमको कागज साथै राखि लेखिपठाउनुपर्नेछ:

(क) उजुरीको सारसंक्षेप
वा मुख्य मुख्य
कागजातको
प्रतिलिपी;

(ख) उजुरीको पक्ष वा
वारेस भए वारेसको
नाम, थर, वतन र
उपलब्ध भएसम्म
टेलिफोन नम्बर,
ईमेल तथा अन्य
सम्पर्क विवरण;

(ग) मेलमिलाप सम्बन्धी
प्रक्रिया सम्पन्न
गर्नुपर्ने स्थान र समय
।

(२) मेलमिलापकर्ताले समिति समक्ष
माग गरेमा उजुरीका कागजातहरूको नक्कल
उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(३) मेलमिलापको लागि तोकिएको
समय सम्पन्न भएको सात दिन भित्र उजुरीको
पक्षहरू समिति समक्ष उपस्थित हुने गरी तारेख
तोकनुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा
लेखिएको भए तापनि मेलमिलापकर्ताले

तोकिएको समय अगावै उजुरी समिति समक्ष फिर्ता पठाउने निर्णय गरेमा सो निर्णयको जानकारी भएको सात दिन भित्र पक्षहरूलाई समिति समक्ष उपस्थित हुनेगरी पठाउनुपर्नेछ ।

६६. मेलमिलापमा अवलम्बन गर्नुपर्ने प्रक्रिया: (१)

समितिले पक्षहरूको सहमतिमा मेलमिलापको लागि छलफल गर्ने तथा अन्य कार्य गर्ने स्थानको छनौट गरी पक्ष तथा मेलमिलापकर्तालाई सोको जानकारी उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

तर पक्षहरूको सहमतिमा मेलमिलापकर्ताले अन्य कुनै स्थानको छनौट गर्न बाधा पर्नेछैन ।

(२) पक्षहरूलाई उपदफा (१) बमोजिम मेलमिलापकर्ताले तोकेको स्थानमा तोकिएको समयमा उपस्थित हुने दायित्व रहनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको दायित्व पक्षहरूले पुरा नगरेमा मेलमिलापकर्ताले मेलमिलापको प्रक्रिया बन्द गरी समितिलाई सोको लिखित जानकारी गराई उजुरीको कागजात फिर्ता पठाउनसक्नेछ ।

(४) मेलमिलापको क्रममा मेलमिलापकर्ताले पक्षहरूबीचमा सहजकर्ताको भूमिका गर्नेछ र उक्त भूमिका निर्वाह गर्ने क्रममा

खण्ड २) संख्या ३ जोरायल राजपत्र, भाग १ मिति २०७५।०१।१०

निजले पक्षहरू बाहेक देहायका व्यक्तिहरूसँग
समेत एकल वा सामूहिक वार्ता गर्नसक्नेछः

(क) विवादको विषयमा
जानकारी रहेको
उजुरीका पक्षले
रोजेको व्यक्ति;

(ख) विवादको
विषयवस्तुको बारेमा
जानकारी रहेको
स्थानीय भद्रभलादमी
।

(५) मेलमिलापकर्ताले पक्षहरूको
सहमतिमा पक्षहरूसँग देहाय बमोजिम वार्ता
गर्नसक्नेछः

(क) पक्षहरूसँग एकल
एकान्तवार्ता;

(ख) टेलिफोन वार्ता,
भिडीयो कन्फ्रेन्स वा
सञ्चारको अन्य
माध्यमबाट वार्तालाप
।

(६) प्रचलितकानून तथा यस ऐनको
मान्यता विपरीत नहुनेगरी पक्षहरूको सहमतिमा

मेलमिलापकर्ताले मेलमिलापको कार्यविधि निर्धारण गर्नसक्नेछ ।

६७. मेलमिलापकर्ताको

आचरणः(१)मेलमिलापकर्ताले देहाय बमोजिमको आचरण पालन गर्नुपर्नेछः-

- (क) मेलमिलाप सम्बन्धी कारवाही निष्पक्ष ढङ्गले सम्पादन गर्नुपर्ने;
- (ख) कुनै पक्षप्रति झुकाव, आग्रह, पूर्वाग्रह नराख्ने वा राखेको देखिने कुनै आचरण वा व्यवहार नगर्ने;
- (ग) कुनै पक्षलाई डर, त्रास, झुक्यान वा प्रलोभनमा पारी मेलमिलाप गराउन नहुने;
- (घ) विवाद कायम रहेको अवस्थामा विवादको कुनै पक्षसँग आर्थिक

कारोबारमा सँलग्न

नहुने;

(ड) मेलमिलाप

सम्बन्धमा बनेको

प्रचलित कानून तथा

अन्य स्थापित

मान्यता विपरीत

आचरण गर्न नहुने;

(च) मेलमिलापको क्रममा

पक्षहरूसँग

सम्मानजनक,

सदभावपूर्ण र सबै

पक्षप्रति समान

व्यवहार कायम गर्ने;

(छ) मेलमिलापको क्रममा

पक्षहरूले व्यक्त गरेको

विषयवस्तुको

गोपनीयता कायम

राख्ने;

(ज) मेलमिलापको क्रममा

पक्षबाट प्राप्त भएको

कुनै कागजात वा

वस्तु प्रक्रिया सम्पन्न

भएपछि वा निज

प्रक्रियाबाट अलग
भएपछि सम्बन्धित
पक्षलाई सुरक्षित
फिर्ता गर्ने ।

(झ) अन्य प्रचलित
कानूनमा उल्लेखित
मेलमिलापकर्ताको
आचारसंहिताको
पालना गर्ने ।

(२) समितिले कुनै मेलमिलापकर्ताले
उपदफा (१) बमोजिमको आचरण पालना नगरेको
उजुरी परी वा सो विषयमा स्वयं जानकारी प्राप्त गरी
छानविन गर्दा आचरण विपरित काम गरेको
देखिएमा त्यस्तो मेलमिलापकर्तालाई
मेलमिलापकर्ताको सूचीबाट हटाउनेछ ।

६८. मेलमिलापकर्ताहरूको सेवा सुविधा: (१)

मेलमिलापकर्ताले विवाद समाधान गरे वाफत
संचार, यातायात र खाजा खर्चप्रति बिवाद
प्रतिव्यक्ति पाँच सय रुपैयाका दरले प्रदान गरिने छ
।

(२) वडा मेलमिलाप केन्द्रका स्थानीय
संयोजकलाई बिवादको संयोजन वाफत संचार
तथा यातायात खर्च वाफत प्रति बिवादमा पाँच
सय रुपैया प्रदान गरिनेछ र कुनै बिवादमा

मेलमिलापकर्ता भई बिवाद समाधान गरे वाफत उपदफा (१) मा उल्लेखित रकम प्राप्त गर्न कुनै बाधा पुग्ने छैन ।

(३) स्थानीय वडा मेलमिलाप केन्द्रलाई आवश्यक मसलन्द तथा भैपरी आउने बिबिध खर्चहरु गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिनेछ ।

६१. मेलमिलाप नभएको उजुरीमा गर्नुपर्ने

कारवाही:(१) मेलमिलापकर्ताले पक्षहरु बीचमा मेलमिलाप हुन नसकेमा सो व्यहोरा खुलाई प्रतिवेदन तयार गरी विवादका सबै कागजात सहित समितिमा फिर्ता पठाउनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गर्दा मेलमिलापकर्ताले पक्षहरुलाई समिति समक्ष हाजीर हुन जाने बढिमा सात दिनको म्याद तोकि पठाउनुपर्नेछ ।

(३) मेलमिलाप केन्द्र वा न्यायिक समितिमा दर्ता भई छलफल भएका तर प्रक्रियामा अगाडी बढ्न नसकि बिवादका पक्षहरु आफै मिलेका वा उक्त छलफल छोडि अन्यत्र गएका आदि कारणले समाधान हुन नसकेका बिवादहरुको समेत अभिलेख शाखाले अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

७०. मेलमिलाप नभएको उजुरीमा निर्णय गर्नुपर्ने:

(१) स्थानीय ऐनको दफा ४७ (१) को विवादमा समितिले मेलमिलापको लागि पठाएको उजुरीमा पक्षहरूबीच मेलमिलाप हुन नसकि मेलमिलापकर्ताको प्रतिवेदन सहित प्राप्त हुन आएमा कानून बमोजिम कारवाही गरी निर्णय गर्नुपर्छ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहाय बमोजिमको उजुरीमा अधिकारक्षेत्र ग्रहण गर्ने सम्बन्धित अदालत वा निकायमा उजुरी गर्न जानु भनि सुनाई पठाईदिनुपर्छ:-

(क) स्थानीय
ऐनको दफा
४७ को
उपदफा

(२)
बमोजिमको
विवादमा;
तथा

(ख) कुनै
अदालत वा
निकायबाट
मेलमिलाप

को लागि
प्रेषित
भएको
विवादमा।

(३) उपदफा (२) को देहाय (ख) बमोजिमको विवादमा सम्बन्धित अदालत वा निकायमा पठाउँदा हाजिर हुन जाने तारेख तोकी पठाउने तथा मिसिल समेत नक्कल खडा गरी अभिलेख राखि सक्कल मिसिल सम्बन्धित अदालत वा निकायमा पठाउनुपर्नेछ।

७१. मेलमिलाप दस्तुर: विवाद समाधानको क्रममा मेलमिलाप प्रक्रियाद्वारा पक्षहरूका बिच आपसी सहमती भई मेलमिलाप हुन गएमा त्यस प्रकारका विवादमा कुनै प्रकारको मेलमिलाप दस्तुर लाग्नेछैन।

७२. समुदाय स्तरमा हुने सामुदायिक मेलमिलाप प्रवर्धन गर्न कर्मचारी तोक्न सक्ने: (१) समितिले स्थानीय स्तरमा मेलमिलाप प्रवर्द्धन गर्नको लागि कार्यपालिकामा अनुरोध गरेमा कर्मचारी खटाई समुदाय स्तरमा मेलमिलापको प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गर्नसकिनेछ।

(२) समुदाय स्तरमा हुने सामुदायिक मेलमिलापको हकमा दफा ५९ (१) अनुसारको

योग्यता तथा अनुभव नभएका मेलमिलापकर्ताबाट मेलमिलाप गराउन बाधा पर्ने छैन ।

(२) समितिले समुदायस्तरमा हुने सामुदायिक मेलमिलापको कार्यविधि तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-९

निर्णय कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्था

७३. सचिवालयको जिम्मेवारी: कार्यपालिकाको प्रत्यक्ष नियन्त्रण र निर्देशनमा रहि समितिको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यको रेखदेख गर्ने जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्नेछ ।

७४. सहयोग गर्नुपर्ने: (१) गाउँपालिका कार्यालय तथा सो अन्तर्गतका सबै वडा कार्यालय तथा अन्य कार्यालयले यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम समितिले गरेको निर्णय बमोजिम व्यक्ति वा संस्था वा अन्य कसैसँग असुल गर्नुपर्ने जरीवाना वा अन्य रकम असुलउपर गर्न सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

(२) यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम समितिले असुल गर्नुपर्ने जरीवाना, बिगो वा अन्य कुनै प्रकारको रकम असुलउपर नभई उपदफा (१) मा उल्लेख भए बमोजिमका

कार्यालयहरूले कुनै सिफारिस वा कुनै कार्य गरिदिनेछैनन्।

७५. असुल उपर गर्ने: (१) अभिलेख प्रशासकले समितिको निर्णय बमोजिम कुनै पक्षसँग जरीवाना वा बिगो वा अन्य कुनै प्रकारको असुल उपर गर्नुपर्ने भएमा सो पक्षले जरीवाना तिर्न बुझाउन ल्याएमा बुझि सदरस्याहा गरी जरीवानाको लगत कट्टा गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम असुलउपर नभएमा लगत राखी सम्बन्धित पक्षको नाम नामेसी तथा जरीवाना रकम समेतको विवरण गाउँपालिकाको कार्यालयका साथै सबै वडा कार्यालयमा समेत अभिलेखको लागि पठाउनुपर्नेछ।

(३) सम्बन्धित कार्यालयहरूले उपदफा (२) बमोजिम लेखि आएमा त्यस्तो पक्षसँग जरीवाना रकम असुलउपर गरी अभिलेख शाखामा सदरस्याहा गर्न पठाउनुपर्नेछ।

७६. भरीभराउ गर्ने: (१) समितिले यस ऐन बमोजिम गरेको कुनै निर्णय बमोजिम कुनै पक्षले राखेको दस्तुर, वा अन्य कुनै प्रकारको रकम कुनै पक्षबाट भराईपाउने भएमा भराईपाउने पक्षले भरीदिनुपर्ने पक्षको त्यस्तो रकम भराईदिनुपर्ने स्रोत खुलाई

खण्ड २) संख्या ३ जोरायल राजपत्र, भाग १ मिति २०७५।०१।१०

अनुसूची-१६ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिँदा यथासम्भव नगद रहेको बैंक खाता वा कुनै सहकारी वा बचत संस्थामा रहेको रकम र सो नभएमा लिलाम बिक्री गरी असुलउपर गर्नुपर्ने अवस्था भएमा कुनै अचल सम्पत्तिको व्यहोरा खुलाई निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको निवेदनमा दफा ७८ बमोजिमको विवरण खुलाई निवेदन दिनुपर्नेछ ।

७७. चलन चलाई दिने:(१) समितिले यस ऐन बमोजिम गरेको कुनै निर्णय बमोजिम कुनै सम्पत्ति वा अधिकार वा कुनै विषयवस्तु वा सेवा वा अन्य कुनै विषयको चलन पाउने ठहरेको पक्षले त्यस्तो चलन पाउने विषयको विवरण खुलाई अभिलेख प्रशासक समक्ष अनुसूची-१७ को ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेमा अभिलेख प्रशासकले निर्णय बमोजिमको विषयको चलन चलाईदिनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन दिँदा चलन चलाउनुपर्ने सम्पत्तिको दफा ७८ बमोजिमको विवरण खुलाउनुपर्नेछ।

७८. सम्पत्तिको विवरण खुलाउनुपर्ने: भरिभराउ गर्न वा चलनचलाइ पाउनको लागि निवेदन दिने विवादको पक्षले निवेदनमा सम्पत्तिको विवरण उल्लेख गर्दा देहाय बमोजिमको विवरण खुलाउनुपर्नेछ:-

(क) अचल सम्पत्तिको विवरण

- (१) घरजग्गा भए रहेको स्थानको ठेगाना तथा चार किल्ला;
- (२) घर जग्गाको कित्ता नम्बर तथा क्षेत्रफल;;

- (३) घर रहेको भए घरको तला तथा कवल र सम्भव भएसम्म वर्गफिट;

- (४) घर जग्गाको अवस्थिती आवास वा औद्योगिक वा

- व्यापारिक क्षेत्रमा
रहेको व्यहोरा;
- (५) कच्ची वा पक्कि
सडकसँग जोडिएको
व्यहोरा;
- (६) घरजग्गाको स्वामित्व
रहेको व्यक्तिको नाम
थर साथै स्वामित्व
भन्दा फरक व्यक्तिको
भोगचलन रहेको भए
भोगचलन गर्नेको
नाम थरका साथै
अन्य विवरण;
- (७) घरमा भएको
लगापात तथा
खरिदबिक्री हुन सक्ने
न्यूनतम मूल्य ।
- (ख) चल सम्पत्तिको विवरण:
- (१) चलसम्पत्ति रहेको
ठाउँ तथा भोग वा
नियन्त्रण राख्नेको
नाम थर;
- (२) बैँक खातामा रहेको
नगद भए
खातावालको साथै

बैंक तथा शाखाको
नाम;

(३) चल सम्पत्तिको
प्रकार तथा नगद
बाहेकको भए
सम्भावित बिक्रि
मूल्य;

(४) नगद बाहेकको चल
सम्पत्ति भए अवस्था,
प्रकृति तथा बनोटका
साथै प्रत्येकको
आकार र संख्या ।

७९. सम्पत्ति रोक्का राख्ने:(१) अभिलेख प्रशासकले

दफा ७५ वा ७६ बमोजिम निर्णय कार्यान्वयनको
लागि निवेदन परेपछि देखाइएको सम्पत्तिको
हकमा आवश्यक पर्ने जति जेथा रोक्का राख्ने
सम्बन्धमा निर्णयको लागि कार्यापालिका समक्ष
पेश गर्ने र कार्यापालिकाबाट रोक्का राख्ने निर्णय
गरेपछि निर्णय बमोजिम जेथा रोक्का राख्नको
लागि सो जेथा दर्ता रहेको कार्यालय वा रजिष्ट्रेशन
गर्ने कार्यालयमा लेखि पठाउनुपर्नेछ ।

(२) बाली, ब्याज, बहाल लगायतको
सम्पत्तिको हकमा निवेदन परेको बढिमा दुई दिन

भिन्न सम्पत्ति तायदात गर्न लगाई तायदात गर्दाको समयमा नै आवश्यक पर्ने जति सम्पत्ति वा सोबाट प्राप्त हुने बाली, बहाल, ब्याज, मुनाफा आदि आय नियन्त्रण गर्नु वा रोक्का राख्नुपर्छ र त्यसको भर्पाई सम्बन्धित पक्षलाई दिनुपर्छ ।

(३) दफा ७८ को देहाय (ख) बमोजिमको सम्पत्तिको हकमा भरिभराउको लागि आवश्यक पर्ने जति सम्पत्ति रोक्का राखी रोक्काको सूचना आवश्यकताअनुसार लेखा शाखा वा सम्बन्धित बैंक वा सम्बन्धित निकायमा तुरुन्त लेखि पठाउनुपर्नेछ ।

(४) सम्पत्ति रोक्का सम्बन्धि आदेश अनुसूची १८ बमोजिम हुनेछ ।

८०. सम्पत्ति लिलाम गर्दा अपनाउनुपर्ने

कार्यविधि: (१) कार्यपालिकाले यस ऐन बमोजिम भरीभराउ गर्नुपर्ने बिगो वा कोर्ट फी वा त्यस्तै कुनै रकम असुलउपर गर्न दफा ७८ को देहाय (क) बमोजिम सम्पत्तिको विवरण खुलाई दरखास्त परेमा त्यस्तो रकम भरीदिनुपर्ने व्यक्तिलाई बुझाउनुपर्ने रकम बुझाउनसात दिनको म्याद दिई सूचना जारी गर्नुपर्छ ।

(२) उपदफा (२) बमोजिमको म्यादमा रकम बुझाउन नल्याएमा त्यस्तो भरीदिनुपर्ने

व्यक्तिको भरीपाउने व्यक्तिले देखाएको दफा ७८ को देहाय (क) बमोजिमको सम्पत्ति तायदात गरील्याउनुपर्छ ।

(३) दण्ड, जरीवाना, सरकारी बिगो वा कुनै अदालत वा निकाय वा गाउँपालिका वा समितिको निर्णयले असुल उपर गर्नुपर्ने कुनै रकमको हकमा त्यस्तो असुलउपर हुनुपर्ने व्यक्तिले बुझाउन नल्याएमा निजको जुनसुकै अचल सम्पत्ति फेला परेमा तायदात गरी रोक्का राख्नुपर्छ ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि जेथा जमानत वा कुनै प्रकारको नगद धरौट दाखिल गरेको हकमा सो सम्पत्तिबाट खाम्ने जति रकमको लागि उपदफा (३) बमोजिम गरिरहनुपर्दैन ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम मोल कायम भएपछि उक्त अचल सम्पत्तिको लिलामको सूचना सम्बन्धित पक्षलाई दिई सर्वसाधारणको जानकारीको लागि लिलाम हुने मिति र सम्पत्तिको विवरण सहितको सार्वजनिक सूचना गाउँपालिका, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला अदालत, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालयमा टाँस्न लगाउनुपर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिमको सूचनामा तोकिएको दिनमा उक्त सूचनामा तोकिएको सम्पत्ति

पञ्चकिर्ते मोलबाट माथि बढाबढ प्रक्रिया बमोजिम लिलाम गर्नुपर्नेछ ।

(७) लिलाम प्रक्रियामा सम्भव भएसम्म जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय वा स्थानीय प्रशासन कार्यालय, स्थानीय प्रहरी कार्यालय तथा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका अन्य सरकारी कार्यालयका प्रतिनिधिलाई रोहवरमा राख्नुपर्नेछ ।

(८) उपदफा (६) बमोजिम गर्दा उक्त सम्पत्ति कसैले पनि लिलाम सकार नगरेमा सोहि प्रक्रियाबाट पुनः दोस्रोपटक लिलाम गर्नुपर्नेछ तथा दोस्रोपटक गर्दा पनि कसैले लिलाम सकार नगरेमा भराईपाउने पक्ष निवेदकलाई नै उक्त सम्पत्ति पञ्चकिर्ते मोलमा सकार गर्न लगाउनुपर्नेछ ।

(९) उपदफा (८) बमोजिम गर्दा निवेदकले सम्पत्ति सकार गर्न नचाहेमा पछि अर्को जेथा खुल्न आएका बखत कानून बमोजिम गर्नेगरी निजको निवेदन तामेलीमा राखी लिलाममा चढाईएको सम्पत्ति फुकुवा गरीदिनुपर्छ ।

(१०) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि गाउँपालिकाको कुनै रकम असुल उपर गर्ने क्रममा लिलाम गर्दा कसैले सकार नगरेमा जतिमा सकार हुन्छ त्यतिमा नै सो सम्पत्ति लिलाम गरी प्राप्त रकम सदरस्याहा गरी नपुग रकमको हकमा कानून बमोजिम अन्य सम्पत्ति वा प्रक्रियाबाट असुलउपर गर्नुपर्नेछ ।

८१. तायदात गर्ने प्रक्रिया: (१) अभिलेख प्रशासकले दफा ७९ बमोजिम सम्पत्ति तायदात गर्नुपर्दा कम्तिमा वडा सचिव स्तरको कर्मचारी खटाई त्यस्तो अचल सम्पत्तिको चलनचल्तीको मूल्य स्पष्ट खुल्ने गरी तायदात गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तायदात गर्ने कर्मचारीले तायदात गर्नुपर्ने सम्पत्तिको चलनचल्तीको मूल्य कायम गर्ने प्रयोजनले पञ्चकिर्ते मोल कायम गरी मुचुल्का खडा गरी अभिलेख प्रशासक समक्ष प्रतिवेदन सहित पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम पञ्चकिर्ते मोल कायम गर्दा देहाय बमोजिमको कुरालाई आधार लिई कायम गर्नुपर्नेछ:

- (क) निवेदकले निवेदनमा खुलाएको मूल्य;
- (ख) निर्णयमा उल्लेख भएको भए सो मूल्य;
- (ग) पक्षले जमानत वा कुनै अन्य प्रयोजनको लागि कार्यपालिका समक्ष निवेदन दिँदा खुलाएको मूल्य;

(घ) तायदात गर्दा भै
आएको स्थानीय
मूल्यांकन अनुसारको
मूल्य;

(ङ) मालपोत कार्यालयले
कायम गरेको न्यूनतम
मूल्य;

(च) अन्य कुनै प्रयोजनले
कुनै सरकारी
निकायले कुनै मूल्य
कायम गरेको भए सो
मूल्य;

(छ) पञ्चकिर्ते मोल
कायम गर्नुभन्दा
तत्काल अगावै कुनै
खरिदबिक्री भएको
भए सो मूल्य ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम गर्दा देहाय
बमोजिमको कुरालाई समेत ध्यानमा राख्नुपर्नेछ:

(क) औद्योगिक वा
व्यापारिक वा
आवास क्षेत्र लगायत
सडक सञ्जालसँग
जोडिएको छ वा छैन;

(ख) गाउँक्षेत्रभित्र पर्ने
घरको हकमा घरको
वर्तमान अवस्था
सम्बन्धमा प्राविधिक
मुल्यांकन प्रतिवेदन ।

८२. खाम्मेजति मात्र लिलाम

गर्नुपर्ने: (१) कार्यपालिकाले दफा ८० बमोजिम
लिलाम गर्दा असुलगर्नुपर्ने बाँकी खाम्मे जति
सम्पत्तिमात्र लिलाम गर्नुपर्नेछ ।

(२) सम्पत्ति लिलाम गर्दा सकार भएको
रकम असुलउपर गर्नुपर्ने भन्दा बढि भएमा सो बढि
भएको जति रकम सम्पत्तिवाल पक्षलाई फिर्ता
गरीदिनुपर्छ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम रकम फिर्ता
पाउने पक्ष लिलाम गर्दाको बखत उपस्थित
नभएको भए रकम फिर्ता लिन आउनुभनी निजको
नाममा सात दिनको सूचना जारी गरीझिकाई रकम
फिर्ता गर्नुपर्छ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम गर्दा
सम्बन्धित पक्ष रकम फिर्तालिन नआएमा उक्त
रकम सञ्चितकोषमा दाखिल गरी आम्दानीबाँधी
सदरस्याहा गर्नुपर्छ ।

(५) अभिलेख प्रशासकले दफा ८०
बमोजिम लिलाम गरेको सम्पत्ति सकार गर्ने पक्षको

नाममा सम्पत्ति दर्ता नामसारीको लागि सम्बन्धित कार्यालय वा निकायमा पत्राचार गरी निजलाई सम्पत्तिको चलनपूर्जी उपलब्ध गराई आवश्यक परे सो सम्पत्तिको चलन चलाईदिनुपर्छ ।

(६) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दफा ८० बमोजिमको लिलाम प्रक्रिया अगाडी बढिसकेपछि भराउनुपर्ने रकम बुझाउन ल्याए पनि सो रकम नबुझि सम्पत्ति लिलाम गर्नुपर्नेछ ।

८३. **लिलाम उपरको उजुरी:** यस ऐन बमोजिम भएको लिलामको प्रक्रियामा चित्त नबुझ्ने पक्षले जुन प्रक्रिया उपर चित्त नबुझेको हो सो भएको पन्ध्र दिन भित्र समिति समक्ष उजुरी पेश गरी भएको आदेश बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

८४. **बिगो भराउँदा वा चलनचलाउँदा लागेको खर्च:** यस ऐन बमोजिम बिगो भराउँदा वा चलनचलाउँदा लागेको खर्च बिगो भरीदिनुपर्ने वा चलनचलाई दिनुपर्ने सम्बन्धित पक्षले व्यहोर्नुपर्नेछ ।

८५. **यथास्थितिमा राख्ने:** कार्यपालिकाले यस ऐन बमोजिम चलनचलाई माग्न वा बिगो भराईपाउन कुनै सम्पत्ति देखाई निवेदन परेपछि बिगो भराउने वा चलनचलाउने कार्य सम्पन्न नभएसम्मको लागि

उक्त सम्पत्ति हकहस्तान्तरण गर्न, भत्काउन, बिगान तथा कुनै प्रकारको निर्माण कार्य गरी उक्त सम्पत्तिको स्वरूप परिवर्तन गर्न नपाउने गरी रोक्का राख्न सम्बन्धित पक्षको नाममा आदेश जारी गरी उक्त सम्पत्ति यथास्थितिमा राख्नुपर्नेछ ।

८६. निवेदनबाट कारवाही गर्ने: (१) अभिलेख प्रशासकले कुनै पक्षले दफा ८५ बमोजिम भएको आदेश विपरित कुनै सम्पत्तिको हक हस्तान्तरण वा स्वरूप परिवर्तन आदि गरेको निवेदन परेमा उक्त निवेदन दर्ता गरी त्यस्तो गर्ने पक्षको नाममा तिन दिनको म्याद

(२) समितिले उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन पेश हुन आएमा पक्षलाई नयाँ उजुरी दर्ता गर्न नलगाई उक्त निवेदनबाट नै आवश्यक कारवाही गरी निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) बमोजिमको निवेदनको व्यहोराबाट निवेदन समितिको क्षेत्राधिकार भित्र नपर्ने विषयमा परेको देखिएमा समितिले उक्त विषयमा क्षेत्राधिकार ग्रहण गर्ने अदालत वा निकाय समक्ष जान सुनाईदिनुपर्नेछ ।

८७. चलनचलाउने सूचना:(१) अभिलेख प्रशासकले समितिको निर्णय बमोजिम चलन चलाई पाउन

निवेदन परेमा चलन चलाउने मिति खुलाई फलानो मितिमा फलानो घर जग्गाको चलन चलाउन कर्मचारी खटिई आउने हुँदा सो मिति अगावै घर जग्गा खालि गरीदिनु भनि चलन दिनुपर्ने पक्षको नाममा सूचना जारी गर्नुपर्नेछ ।

(२) चलनदिनुपर्ने सम्पत्ति उजुरीको पक्षबाहेक अन्य कसैको भोगचलनमा रहेको भएमा अभिलेख प्रशासकले सोहि पक्षको नाममा उपदफा (१) बमोजिमको सूचना जारीगर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको मितिमा खटिईजाँदा घरजग्गा खाली गरेको भए सम्बन्धित कर्मचारीले चलन चलाई दिएको मुचुल्का खडागरी तथा घरजग्गा खाली नगरेको भए खाली गराई चलन चलाई चलन चलाएको मुचुल्का खडा गरी प्रतिवेदन साथ अभिलेख शाखामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-१०

विविध

८८. नक्कल निवेदन: (१) समिति समक्ष दर्ता रहेको उजुरीको कुनै सरोकारवाला पक्षले विवादको मिसिलमा रहेको कुनै कागजपत्रको नक्कल लिनको लागि निवेदन दिएमा समितिले उक्त

खण्ड २) संख्या ३ जोरायल राजपत्र, भाग १ मिति २०७५।०१।१०

पक्षलाई सो कागजको नक्कल उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन दिँदा सम्बन्धित पक्षले उजुरी शाखामा रहेको मिसिलको नक्कल लिनुपर्दा उजुरी प्रशासक तथा अभिलेख शाखामा रहेको मिसिलको नक्कल लिनुपर्ने भएमा अभिलेख प्रशासक समक्ष निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन दिनको एघार बजे अगावै पेश भएमा सम्बन्धित कर्मचारीले सोहि दिन र सो भन्दा पछि पेश भएमा सम्भव भएसम्म सोहि दिन नभए सोको भोलिपल्ट नक्कल उपलब्ध गराउनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिँदा फरक फरक उजुरीको लागि फरक फरक निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(५) विवादको कुनै पक्षले उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन दिँदा नक्कलको सट्टामा कागजपत्रको फोटो खिच्ने अनुमति मागेमा सो दिनुपर्नेछ ।

(६) नक्कल निवेदन दिँदा अनुसूची-१७ बमोजिमको ढाँचामा दिनुपर्नेछ ।

८९. नक्कल दस्तुर: (१) सम्बन्धित प्रशासकले दफा

८८ बमोजिम नक्कल वा फोटो खिच्नको लागि

खण्ड २) संख्या ३ जोरायल राजपत्र, भाग १ मिति २०७५।०१।१०

निवेदन दिनेपक्षसँग देहाय बमोजिमको दस्तुर लिई नक्कल उपलब्ध गराउनुपर्नेछः

- (क) नक्कलको हकमा सक्कल पानाको प्रति पृष्ठको रू ५।- रुपैयाँको दरले;
- (ख) समितिको निर्णय कागजको हकमा प्रति सक्कल पानाको प्रति पृष्ठको रू ५।-रुपैयाँको दरले; तथा
- (ग) लिखत कागजपत्रको नक्कल नलिई फोटो खिच्न चाहेमा प्रति पानाको रू ५।- रुपैयाँको दरले।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रचलित कानून बमोजिम नक्कल दस्तुर नलाग्ने पक्षलाई यस दफा बमोजिमको दस्तुर लाग्नेछैन।

(३) यस दफा बमोजिम नक्कल उतार गरी लैजाने पक्षले नक्कल उतार गर्दा लागेको खर्चको व्यवस्था आफै गर्नुपर्नेछ।

१०. **दस्तुर उल्लेख गर्ने:**(१)नक्कल प्रमाणित गर्ने सम्बन्धित प्रशासकले नक्कल प्रमाणित गर्दा नक्कल लैजाने पक्षको नाम थर तथा उजुरीमा हैसियतका साथै नक्कल उतार गरेवापत दाखिल

गरेको दस्तुर र नक्कल पाना समेत उल्लेख गरी नक्कल दिएको व्यहोरा जनाई नक्कल प्रमाणित गर्नुपर्नेछ ।

११. दस्तुर चुक्ता नभई नक्कल नदिइने: सम्बन्धित प्रशासकले यस ऐन बमोजिम नक्कल माग्ने पक्षले नक्कल उतार गर्दा दफा ८९ बमोजिम लाग्ने दस्तुर दाखिल नगर्दासम्म नक्कल दिनेछैन र सो नक्कलको आधिकारिकता प्रमाणित गर्न पाउनेछैन ।

१२. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस ऐनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उजुरीसँग सम्बन्धित प्रचलित कानूनमा कुनै कुरा लेखिएको भए सोमा लेखिए जतिको हकमा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१३. नियम बनाउने अधिकार: समितिले यस ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

आज्ञाले
समिर भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसुची १

(दफा ८ को अनुसुची (२) सँग सम्बन्धित)

जोरायल गाउँपालिका

न्यायिक समिति डोटीसमक्ष पेश गरेको

उजुरी पत्र

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक
विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी

विषय: .....

म निम्न बुदाहरुमा लेखिए बमोजिम निवेदन गर्दछु ।

१.

.....
.....
.....

२. यस समितिबाट दोस्रो पक्ष भिकाई जे जो बुझ्नु पर्छ बुझी विवाद निरुपण गराई पाउँ ।

३. यस गाउँपालिकाबाट जारी भएको स्थानीय न्यायीक समिति (कार्यविधि सम्बन्धी) ऐन को दफा १४ बमोजिम विवाद दर्ता दस्तुर रु ५०/- यसै उजुरी साथ दाखिला गरेको छु ।

४. यो उजुरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ४७ को उपदफा ....अनुसार यसै समितिको अधिकार क्षेत्र भित्र पर्दछ ।

५. यो उजुरी हदम्याद भित्र छ र म उजुरीकर्तालाई यस विषयमा उजुरी दिने हकदैया प्राप्त छ ।

६. यस विषयमा अन्यत्र कहि कतै कुनै निकायमा कुनै प्रकारको निवेदन/उजुरी दिएको छैन ।

७. यसमा लेखिएको व्यहोरा ठिक साचो सत्य हुन भुटा ठहरिएमा कानून बमोजिम सजाय भोग्न तयार छु ।

निवेदक

नाम

हस्ताक्षर

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसूची २

(दफा ९ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति, जोरायल गाउँपालिका

उजुरी दर्ता गरेको निस्साको ढाँचा

श्री .....

.....

विषय: उजुरी दर्ता निस्सा सम्बन्धमा ।

.....मा बस्ने तपाईं.....ले .....मा बस्ने
.....बिरुद्धमा .....भनी उजुरी दर्ता गर्न ल्याएकोमा
आज मिति .....मा तपाईंको निवेदन दर्ता गरी दर्ता नं. ....कायम भएकाले यो
निस्सा जारी गरिएको छ ।

अधिकृत कर्मचारी

नाम: .....

पद .....

हस्ताक्षर

मिति

अनुसूची ३

(दफा ९ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

तारिख भर्पाई

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

<u>जोरायल गाउँपालिकामा खडा गरिएको तारिख</u> <u>भर्पाई</u> वादी	प्रतिवादी
नाम:	नाम: .....
ठेगाना:	ठेगाना: .....

मुद्दा: .....

मिति: .....मा यस मुद्दाको .....काम गर्ने भएकाले सोहि दिनको
.....बजे यस न्यायिक समितिमा उपस्थित हुनेछु ।

वादी

प्रतिवादी

नाम: .....

नाम: .....

हस्ताक्षर

हस्ताक्षर

ईति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसूची ४
(दफा ९ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)
तारिख पर्चा
न्यायिक समिति
जोरायल गाउँपालिका, डोटी

जोरायल गाउँपालिकामा खडा गरिएको तारिख भर्पाई

वादी	प्रतिवादी
नाम:	नाम: .....
ठेगाना:	ठेगाना: .....

मुद्दा: .....

मिति: .....मा यस मुद्दाको .....काम गर्ने भएकाले सोहि दिनको
.....बजे यस न्यायिक समितिमा उपस्थित हुनुहोला ।

तारिख तोक्ने कर्मचारीको सहिछाप

नाम:

पद:

हस्ताक्षर

ईति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसूची ५

(दफा १५ को उपदफा ३ सँग सम्बन्धित)

लिखित जवाफ (प्रतिवाद)

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(लिखित जवाफ प्रस्तुत कर्ता) प्रथम पक्ष
विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(निवेदक) दोस्रो पक्ष ।

विषय: .....।

मिति .....सालको निवेदन दर्ता नं. ....कायम भएको मुद्दामा उजुरवालाले मलाई लगाएको
अभियोगका सम्बन्धमा मेरो व्यहोरा निम्न लिखित छ ।

१.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

२. यस गाउँपालिकाबाट जारी भएको स्थानीय न्यायीक समिति (कार्यविधि सम्बन्धी) ऐन को दफा १४
बमोजिम लिखित जवाफ दर्ता दस्तुर रु ....।- यसै उजुरी साथ दाखिला गरेको छु ।

३. यो लिखित जवाफ म्याद भित्रै लिई म आफै उपस्थित भएको छु ।

४. यस विषयमा अन्यत्र कहि कतै कुनै निकायमा कुनै प्रकारको निवेदन/उजुरी दिएको छैन ।

५. यसमा लेखिएको व्यहोरा ठिक साचो सत्य हुन भुटा ठहरिएमा कानून बमोजिम सजाय भोग्न तयार
छु ।

लिखित जवाफ प्रस्तुतकर्ता

नाम:

ठेगाना:

हस्ताक्षर

ईति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसूची ६

(दफा २० को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

जोरायल गाउँपालिका न्यायिक समितिबाट जारी भएको

म्याद सूचना

.....जिल्ला .....गाउँपालिका बस्ने .....को नाममा यस जोरायल गाउँपालिका न्यायिक समितिबाट जारी भएको १५ (पन्ध्र) दिने सूचना

.....जिल्ला .....गाउँपालिका बस्ने .....ले तपाईंको विरुद्ध .....बिवाद परेको भनि निवेदन दर्ता गरेको हुँदा सो को प्रतिलिपी यसै पत्रका साथ पठाईएको छ । अतः तपाईंले यो म्याद बुझेको वा रित्त पुर्वक तामेल भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र यसै सूचनामा संलग्न ढाँचामा (अनुसूची ५) लिखित जवाफ सहित यस कार्यालय समक्ष हाजिर हुन आउनुहोला । अन्यथा कानून बमोजिम हुने व्यहोरा जानकारी गराईन्छ ।

म्याद सूचना जारी गर्ने कर्मचारीको

नाम

पद

हस्ताक्षर

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसूची ७

(दफा २० को उपदफा ७ सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

विपक्षीका नाममा जारी गरिएको म्याद सूचना बुझिलिएको भर्पाई

बादी	प्रतिवादी
नाम:	नाम: .....
ठेगाना:	ठेगाना: .....

मुद्दा: .....।

क) म्याद सूचना बुझिलिनु पर्ने व्यक्तिले बुझिलिएकोमा

मेरो नाममा जारी भएको एक प्रति म्याद सूचना र मेरो विरुद्ध जोरायल गाउँपालिका, न्यायिक समितिमा परेको निवेदनको प्रतिलिपि समेत देहायका साक्षीहरुको रोहवरमा म आफैले बुझी लिएँ भनि दस्तखत गर्ने .....

(ख) म्याद सूचना बुझिलिनु पर्ने व्यक्तिको एकाघरको सदस्यले बुझिलिएकोमा

म्याद सूचना जारी भएको व्यक्तिले म्याद सूचना बुझ्न ईन्कार गरेको/फेला नपरेकोले जोरायल गाउँपालिका, न्यायिक समितिमा परेको निवेदनको प्रतिलिपि र म्याद सूचना देहायका साक्षीको रोहवरमा बुझलिएँ भनि दस्तखत गर्ने म्याद सूचना बुझिलिनु पर्ने .....को एकाघरको .....नाताको वर्ष .....को.....।

(ग) म्याद सूचना बुझिलिनु पर्ने व्यक्ति फेला नगरी तामेल गर्नु परेकोमा

विपक्षी.....को नाममा जारी भएको म्याद सूचना बुझिलिनु पर्ने व्यक्ति / निजको घरपरिवारका सदस्यहरुले म्याद सूचना बुझिलिन ईन्कार गरेको /निजको घर समेत तलास गर्दा फेला नपरेकोले निजका नाउँको एक प्रति म्याद सूचना सम्बन्धित वडाको .....ठाउँमा वा टोलको सार्वजनिक ठाउँ .....मा टाँस गरेका छौँ भनी दस्तखत गर्ने व्यक्तिहरु:

१). .....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ...मा बस्ने वर्ष .....का श्री .....

२). .....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ...मा बस्ने वर्ष .....का श्री .....

साक्षी

माथि उल्लेखित खण्ड (....) बमोजिम हामीहरुको रोहवरमा म्याद सूचना तामेली भएको ठीक हो भनी दस्तखत गर्ने ।

१). .....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ...मा बस्ने वर्ष .....का श्री .....

२). .....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ...मा बस्ने वर्ष .....का श्री .....

रोहवर

.....जिल्ला .....गाउँपालिका.....का वडा अध्यक्ष/सदस्य/सचिव श्री.....।

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

जोरायल गाउँपालिका

अनुसूची ८

(दफा ४२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निर्णयको ढाँचा

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

संयोजक श्री .....

सदस्य श्री .....

सदस्य श्री .....

निर्णय

सम्बत .....सालको निवेदन नं. ....

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक

विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी

विषय: .....

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा (१) बमोजिम निवेदन दर्ता भई सोहि ऐनको दफा ४६ बमोजिम गठन भएको न्यायिक समिति समक्ष प्रस्तुत हुन आएको मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र निर्णय यस प्रकार छ :

१) ..... निवेदनको
व्यहोरा ।

२) .....प्रतिवादको
व्यहोरा ।

३).....सबुद प्रमाणले
बोलेको व्यहोरा ।

अनुसूची ९

(दफा ४३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

प्रारम्भीक सुनुवाई छलफलको अभिलेख

वादी	प्रतिवादी
नाम:	नाम: .....
ठेगाना:	ठेगाना: .....

मुद्दा: .....

आजको प्रारम्भीक सुनुवाई छलफलमा हामी दुवै पक्षहरूले आ आफ्नो दावी जिकिर र प्रमाणका सम्बन्धमा छलफल गरी मुद्दामा ठहर गर्ने विषय, बुझ्नु पर्ने प्रमाण र मुद्दाको कारवाहीका सम्बन्धमा देहाय बमोजिमको सहमति गरियो ।

क) यकिन गरिएका मुद्दाका ठहर गर्नु पर्ने विषयहरू

१

२

३

ख) छलफलबाट भएका सहमतिहरू:

१

२

३

वादी

नाम: .....

हस्ताक्षर

प्रतिवादी

नाम: .....

हस्ताक्षर

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसुची १०
(दफा ४८ सँग सम्बन्धित)
अन्तरिम संरक्षणात्मक आदेश
न्यायिक समिति, जोरायल गाउँपालिका

संयोजक श्री .....

सदस्य श्री .....

सदस्य श्री .....

आदेश

सम्बत .....सालको निवेदन नं. ....

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक
विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी

विषय: .....

.....भरि
न दिनु भएको निवेदन उपर प्रारम्भीक रुपमा जाँचबुझ गर्दा व्यहोरा मनासिब देखिएको हुँदा हाललाई
.....प्रवन्ध मिलाउनु भनि स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा
४९ (४) बमोजिम विपक्षी .....को नाममा यो अन्तरिम संरक्षणात्मक
आदेश जारी गरिदिएका छौ । यो आदेश मिसिल सामेल राखी विपक्षीलाई लेखि पठाईदिनु । यो आदेश
अनुसार कार्य भएको जानकारी प्राप्त गरी मिसिल सामेल राख्नु र नियमानुसार पेश गर्नु ।

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते .....रोज शुभम् ।

अनुसुची ११

(दफा ५३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

जोरायल गाउँपालिका

न्यायिक समिति समक्ष पेश गरेको मिलापत्रको संयुक्त निवेदन पत्र

श्री संयोजक ज्यु

न्यायिक समिति, जोरायल गाउँपालिका

विषय: मिलापत्रका लागि संयुक्त निवेदन पेश गरेको बारे ।

मिति .....मा यस न्यायिक समितिमा दर्ता भई दर्ता नं. ....कायम भएको विवादका हामी
दुवै पक्ष मिलापत्र गर्न सहमत भएकोले सो सम्बन्धमा आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाई दिन हुन
अनुरोध गर्दछौं ।

बादी

प्रतिवादी

नाम: .....

नाम: .....

हस्ताक्षर

हस्ताक्षर

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज शुभम् ।

अनुसुची १२

(दफा ५३ (५) र (६) सँग सम्बन्धित)

.....मेलमिलाप केन्द्र

जोरायल नगरपालिक, कैलाली

मिलापत्र/सहमति पत्र

विवादको विषय : .....

..... जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं.....बस्ने वर्ष .... को श्री
.....र ..... जिल्ला .....गाउँपालिका .....
वडा नं..... बस्ने वर्ष ..... को श्री .....बीच उल्लेखित विषयमा
विवाद भई यस मेलमिलाप केन्द्रमा निवेदन परेको हुनाले दुवै पक्षलाई राखी मेलमिलाप प्रक्रियाद्वारा
मिति .... /...../ .... गतेमा छलफल गराउँदा तपसिलका बुँदाहरुमा हामी दुवै पक्षको चित्त बुझ्दो
सहमति भएकोले सहमत भएको बुँदाहरुलाई निष्ठापूर्वक पालना गर्ने गरी मेलमिलापकर्ताहरुको/न्यायिक
समितिको उपस्थितिमा राजीखुशीले यो सहमति पत्रमा सहीछाप गरी लियौं/दियौं ।

१.....
२.....
३.....
४.....

सहमत हुने पक्षहरु :

पहिलो पक्ष

दोस्रो पक्ष

नाम:

नाम:

ठेगाना:

ठेगाना:

हस्ताक्षर:

हस्ताक्षर

अनुसूची १३

(दफा ५४ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति, जोरायल गाउँपालिका
मेलमिलापका लागि दिईने निवेदनको ढाँचा

श्री .....

.....

विषय : मेलमिलापद्वारा विवाद समाधान गरी पाउँ ।

प्रस्तुत विषयमा हामी देहायका पक्षहरु बिच देहायको विवाद भएकाले मेलमिलापको प्रक्रिया मार्फत विवाद समाधान गरी पाउ भनी यो निवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

१) विवादका पक्षको विवरण

क) पहिलो पक्ष (निवेदक)			
नाम	लिंग	जात	उमेर
.....जिल्ला	.....	गाउँपालिका	वडा नं.....
टोलको नाम:		सम्पर्क नं.	

ख) दोस्रो पक्ष (बिपक्षी)			
नाम	लिंग	जात	उमेर
.....जिल्ला	.....	गाउँपालिका	वडा नं.....
टोलको नाम:		सम्पर्क नं.	

२) विवादको संक्षिप्त विवरण

विवाद शुरु भएको मिति.....
विवादको संक्षिप्त विवरण .....

निवेदक

नाम

हस्ताक्षर

अनुसूची १४

(दफा ६० को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

मेलमिलापकर्तामा सूचिकृत हुने निवेदन

फोटो

विषय: मेलमिलापकर्तामा सूचिकृत हुन पाउँ ।

मलाई यस गाउँपालिकाको/वडाको मेलमिलाप केन्द्रमा मेलमिलापकर्ताको रूपमा आफ्नो नाम सूचिकृत गरी कार्य गर्न ईच्छा भएकाले तपसिल बमोजिमको प्रमाण कागज साथै राखी यो निवेदन गर्दछु । निवेदन माग बमोजिम मेलमिलापकर्ताको रूपमा सूचिकृत गरी पाउँ ।

तपसिल

१. नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी
२. कक्षा आठ उर्तिण गरेको शैक्षिक प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
३. ४८ घण्टे मेलमिलाप सम्बन्धि तालिम प्राप्त गरेको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
४. व्यक्तिगत विवरण

निवेदक

नामथर .....

हस्ताक्षर

फोन न.

अनुसूची १५

(दफा ६५ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

मेलमिलापका आदेश

मिति: .....

श्री संयोजक ज्यु

.....मेलमिलाप केन्द्र

जोरायल गाउँपालिका वडा नं. ....(ठाउँको नाम)

विषय: मेलमिलापका लागि प्रेषण गरिएको बारे ।

यस न्यायिक समितिमा मिति .....मा.....दर्ता नं. कायम भएको .....जिल्ला
.....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....ले .....जिल्ला
.....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....का विरुद्धमा
.....विषयमा दिएको निवेदन उपर प्रारम्भीक सुनुवाई गर्दा दुवै पक्ष
मेलमिलाप प्रक्रियाद्वारा विवादको समाधान गर्न सहमत भएकाले मिति.....भित्र सो
प्रक्रिया मार्फत विवाद समाधानमा सहजीकरण गरी दिन हुन देहायका कागजातहरूको प्रतिलिपी सहित
मेलमिलापका लागि प्रेषण गरिएको व्यहोरा जाकारी गरिन्छ । साथै सो विवादको निर्धारित समयमा
समाधान भएमा सहमति पत्रको प्रतिलिपी वा समाधान नभएमा सोको प्रतिवेदन सहित अन्तिम पटक
मेलमिलापका लागि बसेको ३ दिन भित्र यस न्यायिक समितिमा पेश गर्नु होला ।

संलग्न कागजातहरू

१. पक्षले दिएको निवेदन प्रतिलिपी थान १

२. प्रारम्भीक सुनुवाईको छलफलमा भएको सहमति पत्रको प्रतिलिपी थान १

प्रेषण गर्ने कर्मचारीको

नाम:

पद

हस्ताक्षर

मिति:

बोधार्थ

जोरायल गाउँपालिका, वडा नं. ....को कार्यालय, डोटी

जोरायल गाउँपालिका

अनुसूची १६

(दफा ७६को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

जोरायल गाउँपालिका, कैलाली

न्यायिक समितिमा पेश गरेको भरिभराई निवेदन पत्र

विषय: भरिभराई पाउँ भन्ने बारे ।

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक
विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी

विषय: .....

म निवेदक भरी भराइ गरिदिनका लागि निम्न व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

१. उपरोक्त विपक्षीसँगको उल्लेखित मुद्दामा यस गाउँपालिकाको न्यायिक समितिको मिति .....को निर्णय बमोजिम मैले यस कार्यालयमा मिति .....को न्यायिक समितिको फैसला बमोजिम मैले भरी भराई पाउने ठहर भएको हुँदा उक्त रकम भरी भराई पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु ।
२. मैले यस कार्यालयमा आवश्यक तिर्नुपर्ने रकम तिरी सकेको र यस न्यायिक समितिको अन्तिम फैसला छायाकपी यसै साथ संलग्न छ ।
३. यसमा लेखिएको व्यहोरा ठिक साचो हो भुटा ठहरे सहुँला बुझाउला ।

निवेदक

.....

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज..... शुभम् ।

अनुसूची १७

(दफा ७७ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

जोरायल गाउँपालिका
न्यायिक समिति समक्ष चलन चलाउनको लागि दिइएको
निवेदन पत्र
विषय: चलन चलाई पाउँ भन्ने बारे ।

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक
विरुद्ध
.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी

मुद्दा: .....

म निवेदक निम्न व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

- उपरोक्त विपक्षीसँगको उल्लेखित मुद्दा यस गाउँपालिकाको न्यायिक समितिबाट मिति .....मा निर्णय भई उक्त जग्गा (वा जुन सम्पत्ति भोग गर्न पाउने गरी निर्णय भएको छ सो सम्पत्ति वा वस्तु उल्लेख गर्ने) मेरो हक भोग र स्वामित्वको हुने ठहर भएकोमा श्री डोटीजिल्ला अदालतमा विपक्षीले पुनरावेदन गरेकोमा सम्मानीत अदालतबाट समेत मिति .....मा न्यायिक समितिकै निर्णयलाई सदर गरी मेरै हक भोगको कायम भएको सम्पत्ति रहेको हुँदा शिघ्रातिशिघ्र मलाई उक्त सम्पत्ति चलन चलाई पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु ।
- यसै निवेदनका साथ देहायका कागजातहरु समेत संलग्न गरेको छु ।
  - न्यायिक समितिले मिति .....मा गरेको निर्णयको छायाँकपी
  - श्री डोटीजिल्ला अदालतले गरेको मिति .....को सदर फैसलाको छायाँकपी
  - यस विवाद सम्बद्ध मिसिल यसै कार्यालयमा रहेको छ ।
  - लेखिएको व्यहोरा ठिक साँचो छ, भुटा ठहरे कानून बमोजिम सहुला बुझाउँला ।

निवेदक

निज .....

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते रोज..... शुभम् ।

अनुसूची १८

(दफा ७९ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

सम्पत्ति रोक्काको आदेश

निर्णयको ढाँचा

न्यायिक समिति

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

संयोजक श्री .....

सदस्य श्री .....

सदस्य श्री .....

विषय: सम्पत्ति हस्तान्तरण रोक्का आदेश ।

सम्बत .....सालको निवेदन नं. ....

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक

विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....बस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी भएको यसमा निवेदकको माग
बमोजिम .....जिल्ला.....गाउँपालिका वडा नं. ....क्षेत्रफल .....कि.नं. ....घरजग्गाको
हस्तान्तरण नगर्नु/नगर्न दिनु भनी मालपोत कार्यालयको नाममा समेत स्थानीय सरकार संचालन ऐन
२०७४ को दफा ४९ (६) बमोजिम यो सम्पत्ति रोक्काको आदेश जारी गरि दिएका छौं । यो आदेश
मिसिलमा राखी सम्बन्धित कार्यालयमा पठाई दिनु । यो आदेश बमोजिम रोक्का भएको जानकारी प्राप्त
गरी मिसिल सामेल राख्नु र नियमानुसार पेश गर्नु ।

इति सम्बत .....साल .....महिना .....गते .....रोज .....शुभम् ।

जोरायल गाउँपालिका

अनुसूची १९

(दफा ८८ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

न्यायिक समिति,

जोरायल गाउँपालिका, डोटी

नक्कलका लागि पेश गरेको निवेदन पत्र

विषय: नक्कल पाउँ भन्ने बारे

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/ छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(प्रथम पक्ष) निवेदक

विरुद्ध

.....जिल्ला .....गाउँपालिका वडा नं. ....वस्ने .....को छोरा/छोरी,
श्रीमान/श्रीमति ....वर्षको .....(दोस्रो पक्ष) विपक्षी

मुद्दा: .....

म निवेदक नक्कल दस्तुर वापतको रु.....साथै राखी निम्न व्यहोरा निवेदन गर्दछु ।

१) उपरोक्त विपक्षीसँगको उल्लेखित मुद्दामा अध्ययनको लागि देहायका काजजातहरु आवश्यक परेको हुँदा प्रमाणित प्रतिलिपी पाउँ भनी यो निवेदन साथ उपस्थित भएको छु । अतः नक्कलको प्रमाणित प्रतिलिपी पाउँ ।

क).....

ख) .....

ग) .....

घ) .....

२) लेखिएको व्यहोरा ठिक साँचो छ, भुटा ठहरे कानून बमोजिम सहुला बुझाउँला ।

निवेदक

निज .....

इति सम्बत् .....साल .....महिना .....गते .....रोज शुभम् ।

आज्ञाले

समिर भण्डारी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत